

Adwokat tohtri ametis.

Eustmäng neljas waatuses.

Saksa keelest Hackländeri järel ümber teinud

M. J.

Carlus.

Trükitud Schnakenburgi kulluga.

1876.

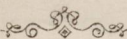
E $\frac{8}{831}$ a

Alwofat tohtri ametis.

Luslmäng neljas waatuses.

Saksa keelest Hacländeri järel ümber teinud

M. J.

Cartus.

Trükitud Schnakenburgi kuluga.

1876.

83-2.

ENSV
Riiklik Avalik
Raamatukogu

E 11319

Zensuri poolest lubatud.

Tiias, 29. Januaril 1876.

M ä n g i j a d.

Graf Mark.

Julie, grafi proua.

Anna, grafi tütar.

Baron Piffler.

Elise, baroni proua.

von Lunder, grafi tädi poeg.

Leib, noor advokat.

Timm, grafi toapois.

Madu Saba, grafi sulane.

Kutsar ja muud teenrid.

Esimene waatus.

Rikkaste ehitud saal, taga ja mõlemil pool seinades ukсед; seina pääl baromeeter (ilma-glaas).

Esimene etendus.

Toapolis. Sulane.

Sulane.

Üks wõeras herra tahab grafi herraga kokku saada.

Toapolis.

Alles on wäga wara, mina ei tohi mitte weel grafi herrad waewata, liialdegi, kui üks wõeras seda soowib. Ütle seda ukse-tagusele.

Sulane.

Mina ütlesin tale justament nõnda, Timmi jaoks; aga tema nõudis filmapilt ette lastud saada.

Toapolis.

Silma pill? grafiga kokku saada? See julgus maksab enam kui kolm kopikut. Ütle temale minu, Timmi, nimel, et ta rohu aeda wõib kõndima minna ja tunni pärast tagasi tulla.

Sulane.

Seda olen mina temale juba minu enese, Madu Saba, nimel ütlenud. Aga tema wastas lühidelt, tema olla juba nii palju kõndinud, et jalatallad paksuks ja saapatallad õhukeseks läinud ja tahtwat nüüd grafi herraga kokku saada.

Soapois.
Kuda ta nimi on?

Sulane.
Dr. Ilmer.

Soapois.
Dr. Ilmer? See peab üks hobuse tohter olema, keda wistist talli tarwitati. Küll selle naha topin isegi täis. Lase ta sisse tulla.

Sulane.
Salamaid, Timmi faks. (Läheb ära kestmisest uksest.)

Teine etendus.

Advokat Leib. Soapois. Sulane.

Soapois.
(Advokatile, kes sisse astub). Teie tahtmine oli, grafi herraga rääkida, ärge aga pange pahaks, et ma nii wارا Teid ei tohi ette lasta.

Leib.
(Wõtab kübara päält). Siis ootan, kuni graf ilmub. (Wõtab zeitungi laua päält ja loeb; natukesel aja pärast). Ärge nähke ilma asjata waewa minu pärast, minge mureta, kus töö Teid farwitab.

Sulane.
(Salaja). Ei see häbene Timmi isandat sugugi.

Soapois.
(Sulasele). Anna herrale tool!

Leib.
Pole tarwis. Andke parem seeford warem, kui pruul on, minu siinolemist grafi herrale teada, ütelge, et Dr. Ilmer ootab.

Soapois.
(Salaja). Hobuse tohter! (Sulasele). Ma kuulan enne tallis järele, kas teda ehk sinna on tarwitatud.

Leib.

(Tõmbab kirja taskust). Näikse, et siin passi nõu-
takse. Eugege, kui mõistate!

Soapis.

Lõeste, sekretäri käsi. Hää küll, (annab kirja tagasi),
andke andeks aulik tohtri herra. Teie ei wõi mõtelda,
kui palju siis jooksmist ja wastawõtmist on, kui graff
herra oma mõisade pääl on. Siis on siin, õigust
ütelda, enam kerjajaid ja palujaid, kui suwiste wiimasel
pühäl kõrtsis lakkujaid.

Leib.

Pagana pihta, kas mul siis ka kerjaja nägu on?

Soapis.

Seda küll mitte, aga mõni kerjaja näeb nii ausaste
wälja, kui oleks ta ühel pühäl 10 jutlust kuulnud.
Ma katsun koge Teie siinolemist teada anda. (Bruugib
ninatubakat, kohendab kaelarätikut ja läheb sulasega ühes ära).

Kolmas etendus.

Leib üks.

Leib.

(Tõmbab kirja taskust, waatab adressi pääle, istub).

Siin ma nüüd olen graf Margi mõisa pääl,
mina adwokat Leib ühe wõera tohtri Ilmeri nime al,
kes magneti wäega haigusid parandab. Üks julge ja
ränk samm on astunud, aga millal saan kõik see reisi
lõpetatud! See ettewõtmine ajab mind minu mine-
wase elu pääle tagasi mõtlema. Oh kuda kõik ennast
ilmas muudab. Lapse põlwes oli mul hää meel, kui
külmas, suitsuses toas lõuka pääle wõisid ronida ja
ennast ahju paistel soendada. Natuke wanem pidin karja
minema. Dnnelikul kombel elasiwad minu wanemad
ühe üksiku metsa koha pääl, kus ma mitte teiste küla-
karjastega ei wõinud sandi tee pääle sattuda; aga küll

üksnes iseenele seltsis Sumala ilusa ja targa looduse ja enese olemise üle keelmata wõisin järel mõelda. Sja tundis warsti minu õppimise himu ja rohke waimu anni ja muretšes suure waewaga kopikaid, mis koolimine nõuab, sest koha rent kaswis iga aasta hoopis jõudsamalt kui wili wälja pääl. Ta oli küll üks kulda- wäärt isa, kudas ta minu pärast waewa nägi, käis iga tali tulise külmaga 10 woori Pernus ja Kontowas wilja ja piiritust wedamas ja ime, muud wiga tal ei sündinud, kui aga parema jala suure warwa wõttis külm ära. Üks teine imelik, aga tähtjas lugu seisab niisamuti alati minu meeles, sest see läbi sain mina just adwokatiks. Kui alles lambapois olin, murisin ükskord pöösa ääres kõwaste järele kooliraamatust, kudas see ometi wõimalik on, et meie maa kui püsfi kuul ja weel rutemine, mis ma aga siis muidugi kõrtši loriks pidasin, ilma laotuses edasi lendab. Korraga lõön filmad püsti ja — lambad on kadunud, oliwad juba teise pere laudas luku taga. Mina joosen rutustuste sinna ja waletan pereemale — teised inimesed oliwad parajaste heinamaale loole läinud — ette: „Teiste ema, hunt on metsa all Teie lamba tallede kallal. Perenaene jooksis küll, kui hullu koera eest metsa, aga lauda wõti täskus. Mina nitutan seina alt suure kiwi kangiga wälja ja luskutan ühe lamba talle teise järele wälja. Sja tõreles küll natuke petmise eest ja maksis furja eest trahwi, aga ütles: „Pois sinust peab üks adwokat saama“, ja seda ma ka nüüd olen. Pool aastat tagasi, kui alles uniwersiteedi pääl olin, juhtusin ühe balli pääl siit graf Margi tütar Annad tundma õppima. Oh seda õnnist aga lühikest õhtut. Unekott oled pois, mõtlesin ise, kui niisugust inglit jäl esimeest ja wiimast korda tahad

näinud olla. Se mõte ajas mulle südame rindu nagu karule, kui ta naabri aias mesipuud nuusutab. Tulge rõõmuga kirjutasin preilile kirja ja sain ka wastuse. Aga wiimse kirja wastust oodasin ilma asjata juba kaks nädalit. Korraga tuleb eile õhtu üks wana sõber minu juure ja kaebab onia ilma asjata waewa. Graf Mark olla teda palunud, ühte tohtrit muretsema, kes magneti wäega terweks teeb. Niisugust ei olla tema mitte leidnud ja ülepää on niisugune arstimine enam nõia töö. Warsti oli tarf nõu peetud. Mina ise tegin ennast niisuguseks arstiks, kelle nimi magnetisöör on. Sõber andis mulle kirja ligi, grafile wiia ja ristis mind Dr. Ilmeriks. Wat kus tarf nõu, üks-pänis adwokatil on nii teraw mõistus. Et Anna mitte haige ei ole, kuulsin ma juba reisi pääl. Ülepää peawad siin kõik terwed olema. Roh seda fergem arstida. Ma pean kõik mõtted nagu küüntega finni pidama, et ma häbi ei saa. Oh kui maa ometigi musta küüne wäärtki sellest arstimisest teaksin. Kord lugesin nädalalehe seesse selle üle, ja see on mu ainus teadmine magneti wäest, aga et see wägi terweks teeb, ei ole mulle keegi ilmutanud. Kudas ma seda küll wõingi teada, ega ma nõid ega nende nõumees ole. Kaks asja annawad mulle julgust: Esiteks, et päris haigeid siin ei olegi, ja teiseks ei tea wana Graf sest arstimise kunstist ka mitte enam kui mina. See haigus ei saa wistist muud ühtigi olema, kui alati tuntud rikka rahwa häda, kellele see meelegaigust teeb, et ka päite nende sõna ei kuule ja mitte rutemalt looja ei lähe, kui neil igawus kätte tuleb. Ma ei tohi aga ära unetada, et ma adwokat olen. Küll ma nendega korda saan. (Painutab lenaste näppa.) Nõnda teewad niisugused kometitegijad. Aga säält näitse üks tulewat.

Meljas etendus.

Leib. Graf. Zoapois.

Zoapois.

Sää! on Dr. Ilmeri herra.

Graf.

Wõid äraminna. Tere hommikut armas tohtri herra. Ma rõõmustan ennast üle wäga, et Teie omast paljuist talitustest ära tulite ja sõbralikult minu soovimist kohe täitsite.

Leib.

Sust teie juures tahan ma oma õpitud tarkust kõige armsamalt üles näidata.

Graf.

Stoh olge siis nii hääd, istuge. Teie olete magnetisöör?

Leib.

Jah olen, aulik grafi herra.

Graf.

Teie olete seda siit saadik tundmata wäge inimeste terwiseks pruukinud?

Leib.

Kõik seda rasket waewa sundis mind armastus teise inimese wastu nägema.

Graf.

Teie olete ilmas palju häda parandanud.

Leib.

(Salaja.) Kui advokat küll. Wangikojad on mu tunnistuse mehed.

Graf.

Wõtame siis asja kätte. Mina olin Peterburgis fures, auus ja ametis, kuni mu esimene proua suri.

Leib.

Sooh!

Graf.

Pika mõtlemise järel heitsin teist korda abielusse. Aga enne, kui ma edasi kõnelen, pean küsima, kas ka naesterahwaga mõistate ümber käia omas kunstis, sest on palju lugu.

Leib.

Küllalt. Hiljuti uurisin ma kawa naesterahwa südant järele.

Graf.

See on tubli.

Leib.

Süda annab palju järele uurida. Süda on enamaste haiguse pesa.

Graf.

Enamaste? Seda ma küll hõlpsalt ei tahaks uskuda.

Leib.

On tõsi. Südamest woolab veri igale poole, süda on inimese keskpaik, süda on kõige kallim ja õrnem jagu. Kui aga süda terve on, siis häda ei ole karta. (Salaja.) Peaks see piina jutt warsti lõpma!

Graf.

Süda mitte üksi, noor sõber. Närwid —

Leib.

Ta muidugi, seda teab jo iga laps.

Graf.

Küüd oleme nii kaugele saanud, kus ma Teie kunstist abi loodan.

Leib.

(Salaja.) See tõmbab tõeste minu enese närwid kofku. (Waljust.) Grafi herra haigus on siis wist närwides?

Graf.

(Naeratates.) Minul mitte. Näen ma siis niisuguse haiguse järel wälja?

Leib.

(Pühib higi otsa eest.) Si koguni; aga siiski, aulik herra, leitakse niisugusid inimesi, kes terwed kui purikad wälja näewad, aga siiski närwihaiged on. (Salaja.) Nagu näitufeks mina praegu.

Graf.

Enese proua pärast tahtsin rääkida. Närwihaiguse hakatust olen tema juures jo tähele pannud. Magneti wäega wõima nii hästi nõrka närwi karastada, kui ka wana haigust korraga nagu kamaluga ära wõtta. Teie peate koguni suur meister ses arstimises olema.

Leib.

Peenike eluwiis keelab, küll ma muidu jutustaksin imet oma kunstist.

Graf.

Ah tohtri herra, ärge olge siin nii häbelik. Kuulutage igal pool inimestele, et Teil see meelewäld ja wägi on, kohkunud närwisid rahuldada, ja Teie saate kuulsamaks kui Kalewipoeg. Tuhat waest abielu meest saawad tänapäewatega Teile kätt pakkuma. Teie kohklete? Ma mõistan seda; Teie ei ole wist weel mitte abielus?

Leib.

Siit saadik küll weel mitte, aulik grafi herra.

Graf.

Minul aga oli proua ja on nüüd jälle. Külm wõhin käib üle mu ihu, kui ma esimese proua närwihaiguse pääle mõtlen. See haigus tuleb nii häkitselt põigeldes nagu wälf.

Leib.

(Salaja.) Tule appi, adwokati tarkus, nüüd ta hakkab õpetatud mehe moodi rääkima.

Graf.

Närwihaige naesterahwa meel on, kui üks ilus juwe ilm, aga ümberringi ähwardawad pikse pilwed.

Sga filmapilt wõiwad nad üles tulla; seepärast peab iga sammu pääl, mõistu sõnas rääkida, wihmawari peus ollema. Kui see tuju pääle tuleb, siis tõeste ennemalt ole wihma, tormi, rahe, lume wõi kas luu-
painaaja käes.

Leib.

Hirmus haigus!

Graf.

Päris kole, armas sõber; Sa mina olen 20 aastat esimeses abielus seda suppi söönud, ilma et sugugi parandada wõisin! Küll Teile on seda wist juba sada naesemeest kaebanud.

Leib.

See on tõeste hirmus! Aga grafi herra räägiwad esimesest abielust; siis on jo ometi see, piin selja taga.

Graf.

Oli küll mööda! Minu teine proua oli sellest haigusest, kuni pool aastat tagasi, koguni puhas.

Leib.

Sa nüüd?

Graf.

On täieste haiguse hakatus tunda. Teie abiga tahaksin nüüd hakatuse kohe otsaks teha. Haigust tunnen sest, et proua ilma asjata nukraks läheb. Praegu on ilm ilus ja —

Leib.

Sa proua on ka seda mööda röömus ja lahke; mis siin juures muretseda?

Graf.

Aga lügu on just teisiti. Ilusal päewal on ta nukker. Kui õues tormab ja wihma kui putkest maha ajab, siis on ta lahke ja röömus.

Leib.

See on kena kuulda, wäga weider.

Graf.

Ma teen, mis ma teen, ei abi kufagilt.

Leib.

Hm! See on tõeste väga weider.

Graf.

Teie olete mu üksik lootuse täht. Pruukige kõiki oma kunsti minu proua kallal, uurige ta närwid põhjast põhjani läbi, saatke abi ja nõudke palka, mis iial tahate.

Leib.

(Salaja). Ei sest läbiuurimisest küll midagi saa, aga küll tean, mis palgaks nõuaksin; ole rõõmus! (Waljust.) Oleksin üle väga rõõmus ja täit palka kätte saanud, kui oma teadusega Teie soovimist wõin tõendada ja Teie ees armu leida.

Graf.

Olge minu majas, nagu oma kodus. (Kõlistab; toapois ja julane tulewad. Graf toapoisile.) Tohtri herra saawad raamatukogu kõrwas kambris elama. (Tohtrile.) Teie olete wistist üks hää ratsa sõitja. (Waljuste toapoisile.) Tallmeister peab filmapill tohtri herra juure minema. (Tohtrile.) Teie wõite ise wälja walida, mis sugust sõiduhobust ihaldate. (Toapoisile.) Raamatukogu kõrwas see tuba olgu filmapill walmis ja üks lahti.

Toapois.

(Sulasele). Käsfi tallmeister koha tohtri herra juure tulla, ja seada ruttu nimetatud kamber korra pääle.

(Salaja). Sme moodi kantakse muret niisuguse hobuse tohtri eest. (Pahemat kät ära).

Graf.

Tahan filmapill oma proua järel waadata ja siis Teid temaga tutwustada.

Leib.

Wäga kahju, grafi proua ei saa mind siis mitte sõbralikult wastu wõtma.

Graf.

Küll Teie kunst kõik teiseks teeb, seda loodan kindlaste. Muidugi teada, ei tohi proua teada, miks-pärast Teie siin olete.

Leib.

See on üks mõistlik sõna.

Graf.

Tulge tohter, ma tahan ise Teile Teie toa näidata ja siis Teid proua ette wiia. (Restmisest uksest ära).

Wiies etendus.

Toapois. Sulane (pahem. kät uksest).

Toapois.

See on tõeste ime, kuda suurtsugu ja muidu kindlad mehed wahest oma karwa muudawad. Seda näeme jälle selgeste grafi herra ja selle hobuse tohtri wahel. Grafi herra ei anna talle mitte üksi kõige parema toa, waid wiib teda pealegi ise sinna tuppa, mis üksnes kõige ausamate wõeraste tarwis on, ja nüüd selle hobuse tohtrile. Wui! Selle pääle peaks wiha pärast sülitama, nõnda et juu kuiwaks jääks. Kiijugune wasika nina! Dota, küll ma lasen oma tuule teiselt poolt puhuda.

Sulane.

Dimmi faks, see mees on tõeste enam kui hobuse tohter. Mõtlege ometi, tema läks grafi herraga rohuaias käsi käes kõndima.

Toapois.

Uju ehk ei, wana Madu, tema on hobuse tohter. See on fula tõsi. Aga kas kamber on walmis?

Sulane.

Jah, täitsa.

Toapois.

(ukseste.) Tubli. Selle tohtri herra toapoisiks saadame ühe tallipoisi. Et ja laua juures talle kõige

alwemad ja kattisemad noad, gaablid ja taldrifud wälja otsid.

Sulane.

Püüan teha.

Toapois.

(Pruugib nina-tubakat; ukheste.) Inimene peab ikka mõistma wahet teha.

Sulane.

Ta muidugi, kes muidu herrad toapoiisi kõrwast ära tunneks.

Toapois.

(Sõrmega ähwardates.) Kuule pois, tee, et niisuguse jutu juures mitte sinu moffadel wahet ei sünni. Aga mis see on, kõik sattub hooletuse pähä ja siis kautan oma hää nime. Ütle seda kokale, ehk kes muidu säääl juures süüdlane on. Suba eile tuli supp 6 minutit pärast kasku; seda ma ei jalli.

Sulane.

Ta, see on küll tõsi; mina andsin seda koke kokale teada, aga kofk naeris mu wälja.

Toapois.

Tema naeris ju wälja? Küll me' talle kiilu kõrisse ajame. Säält tuleb tohter. (Käsib sulase äraminna).

Kuues etendus.

Leib. Toapois.

Leib.

(Kestmisest ukhest, peenike kuub seljas, autäht rinnas; salaja.) Kui grafi prouaga olen kofku saanud, küll siis on aega ümber luurida, ehk juhtun Annad filmatsema. Küll ta saab ehmatama, kui ta mind siin nii ootmata kumbel näeb; aga ma ei wõi kudagi oma siinolemist temale ilmutada, pean nagu pime sant ootama, mis juhu pistetakse.

Toapois.

(Salaja.) Wõeraste wastu peab auupakkil olema.
(Kõhib kõwaste; waljuste.) Kas minatohtrit pruugite, kaim?

Leib.

(Pilgates.) Kaim? Suur tänu kaim.

Toapois.

Mina olen jo ka noores põlwes studeerinud,
muidugi teada teist ametit!

Leib.

Näikse küll. Mis amet see siis oli?

Toapois.

Haawaleikamise amet. Mina teenisin haiget inimese sugu.

Leib.

Kas arwate, et mina ehk haiget elaja sugu teenin?

Toapois.

Muidugi, kui hobuse tohter. (Smetelledes.) Toho!
Teie rind on aurahaga ehitud?

Leib.

(Naeratates.) Kogemata, päris kogemata. Aga
Teil on täis pöörane mõtlemine minu üle. Mul on
kahju Teile ütelda, et ma mitte hobuse tohter ei ole.

Toapois.

(Salaja.) Wist on siis lamba tohter. (Waljust.)
Ei ole?

Leib.

Mina olen üksnes magnetisöör.

Toapois.

(Kohkunud.) Üksnes magnetisöör.

Leib.

(Laseb kinda maha kukkuda ja waatab toapoisit otja. Toapois
wõtub pikka mööda kinda üles). Tänan! Üksnes magnetisöör!

Toapois.

(Kohkunud.) Sumalaga! (Reklamistest uksest ära.)

Seitsmes etendus.

Endine. von Lunder (keskmisest uksest).

Leib.

(üks). Ei ma niisugust kadasnikku veel enne ole näinud. Kudas ta mind aga wõib hobuse tohtriks pidada. Mul saab siin majas veel palju mõistatusi arwata olema. Kui ma neid kõiki ära arwaksin! Aga see auraha on siin ilma asjata. (Wõtab seda ära).

Lunder. (keskmisest uksest).

Leib.

(Ennast ümber pöörates). Mis ma näen? Sina siin?

Lunder.

Ja sina kui magnetisöör? paremat nalja ei saa mitte Peterburgi apteegistki osta.

Leib.

Sah, magnetisöör olen! Nüüd wõid, armas söber, näha, mis kõik inimesest wõib saada.

Lunder.

Kas oled mulle wõeraks tulnud! See oleks hää. Kas kauaks seie jääd? Kas grafi ja tema prouaga oled jo tutwaks saanud?

Leib.

Sah, ühe teise järel mõlemitega.

Lunder.

Tutusta kõige päält, kudas sa seie said.

Leib.

(Salaja). Nüüd mõtte kott kuula sõna. Ega ta mind magnetisööriks ei pea; et ma Annad armastan, peab üksnes minu teada jääma. Eas' ma puiklen kui janes koera eest, ehk pääsen. (Wäljast). Armas söber Lunder, wäga rõõmustan ennast, sind näha saada.

Lunder.

Aga mikspärast oled sa siin?

Leib.

Sa tead et ma päälinnas oma ametit pruugin.

Lunder.

Kui adwokat.

Leib.

Tähtsaid toimetusi usutakse minu kätte.

Lunder.

Kas praegu ka nõnda lugu on?

Leib.

Ega siis ometigi olemata.

Lunder.

Siin loskis?

Leib.

Ei mitte. Mina reisin siit läbi Peterburgi. Siin ootan unte käskude pääle. Minu toimetused on salalikud. Ma ei teadnud, et ja siin oled, selle pärast muretsesin enesele kui magnetisöör soowimise kirju grafi kätte. Küla kõrts on ütlemata sant ja siin olen järelotsimiste eest kindel.

Lunder.

(Salaja). Kes uskuda tahab, sel olgu hää rahakott, aga ma pean ta sala toimetustest lugu. (Waljust). Soo, siis jääd paariks päewaks seie.

Leib.

Nii pea kui wõimalik, reisin jälle edasi.

Lunder.

Ja tähtjais toimetustes. (Õhkades). Oled üks õnne rott.

Leib.

Roguni tähtjais. (Salaja). Peaks ta mokad ükskord kangeks jääma. (Waljust). Nüüd aga luba mulle ka üks küsimine. Ütle, mis sina siin siis teed? Kas oled oma ameti maha jätnud!

Lunder.

Ei amet jättis minu maha. Tuline tüütu oli kohtutes inimeste kaebdust, õhkamist, walet ja wannet

Kuulda; sellepärast wõtfin nõuiks, siin oma onu juures riigitarfust õppida.

Leib.

Siin siis valmistad ennast ette?

Lunder.

Wõib küll nõnda ütelda. Nohin naesterahwast, sõõn hääd toitu, mängin onuga kaarti, käin üüberkaudu külaliseks ja näen ikka kui riigitarf wälja.

Leib.

Ta, niisuguse põhja pääle on ikka kindel rajada.

Lunder.

Tah, oma jägu nalja küll, aga siiski igaw, nii igaw, et kisu igawuse pärast karwu. Alles pool aastat olen siin, aga kui mind kuskilegi poole peaks saadetama, siis joosaksin wõi kas Siberimaale.

Leib.

(Salaja). Küll selle käest lufsutan mõnegi asja wälja. (Wäga Waljust). Minu arust jälle ei ole paradüüfiski palju mõnusam kui siin, ja kui lahked weel inimesed on.

Lunder.

Siiski igaw. Grafiga saan weel läbi. Aga proua peab mind nagu lapses ja tahab mind kaswatada, ja mina pean ta asju imetsema.

Leib.

(Särel mõteldes). Aga kas proua sääl jures ka lustiline on?

Lunder.

Nii pea kui ta mind näeb, on ta rõõmus, nagu oleks ta lusti tilke sisse wõtnud.

Leib.

(Salaja.) See teadus saab mo arstimist fergitama.

Lunder.

Siis on siin lossis weel juba kaks kuud üks baron, nimega baron Piffler oma prouaga. Proua

on üks ilus, naerunäuline naesterahwas; aga baron ise on üks isemoodi mees, üks raamatu-nuusutaja. Kui tema mitte tolmuse raamatute wahel ei saa pöörleda, siis jääwad tal kõrwad longu niisama kui ihnuusel, kui ta 10 kop. kautab.

Leib.

Grafil on aga ka üks tütar, kas see siin on?

Lunder.

Ja see on üks kuldawäärt neitsi. Tema on muidugi siin, ja just see teeb mulle pääwalu.

Leib.

Sa armastad teda muidugi?

Lunder.

Tahtsin küll, aga —

Leib.

Mis siis wahele tuli?

Lunder.

Ühel ilusal õhtupoolel kutsus onu mu oma tuppja ja ütles lühidalt: „pois, ära puudu, oled liig alatu“. See oli grafi üksik wiga, et ta grafi ja vonni wahel wahet tegi.

Leib.

(Salaja.) Kui nüüd kuskiltki omale grafi nime saaksin osta!

Lunder.

Ennäh, juba tulebki Graf. Noh siis lähen üksi sõitma. Ole aga hästi mahe proua ümber, ehk ta siis jätab minu wahest rahule.

Leib.

Täna hää õpetuse eest.

Lunder.

Kui lahti pääsed, siis lasse hobune sadulasse panna ja sõida metsawahile, mina saan sääl olema. Kui teaksid, mis sääl on? Kaks kudrusfilma tütarlast, priskeid kui õunad, noored, ilusad, lahedad, mahedad,

— ega mina neid nõnda jõua kiita, kui nad wäärt on, küll su oma film pärast tunnistab. Sumalaga! Mõttele kudrusfilmade pääle!

Leib.

Nii pea kui wõimalik ja pääsen, kihutan sinna; ära ja aga mõlemaid omale wõta. (Sunder ära!)

Kaheksas etendus.

Leib. Pärast graf ja tema proua.

Leib.

(üksi.) Närwihaiiguse üle hakkab mulle jo pikka mööda koit tõusma. Säält tuleb üks, nüüd olen jälle magnetisöör.

Graf.

Siin tohtri herra Ilmer, kellest ma sulle jo kõnelesin, kuulub oma teadustega, üle ilma esimene magnetisöör, südamelikult mulle soovitud ja jääb paariks päewaks meile.

Proua.

Kõõmustan ennast, Teid näha ja tundma õppida.

Leib.

Kas Teie, grafi proua, usute ka selle wäe sisse, mis magneti sees on?

Proua.

Mina? Millagi. Mina usun ükspäinis seda, mis filmaga näen ja käega katsun.

Graf.

Siis jääwad sul mitmed asjad teadmataks.

Leib.

Jah, grafi herral on õigus mitmes asjas, iseäranis teadustes. Kendes usun ma seda, mis näen ja mõistan. Kui oma kunstist räägin, siis on, muidugi teada, rohi nägemata, aga mis ta hääd teeb, wõib filmaga näha. (Leib läheb pikka mööda ära.)

Graf.

(Salaja.) Peaks ta ka nõnda olema!

Proua.

Uga kus poole on siis Lunder jälle putkanud?

Graf.

Seda sa jo tead, et temal were asemel elawhõbe soontes on. Ta on wist sõitma läinud metsawahi tütreid waatama.

Proua.

(Waljuste.) Seda ma ei falli.

Graf.

Koh, see õi jo ka nali.

Proua.

Uga mitte üks korraline.

Uheksas etendus.

Endised. Baron Pikker ja tema proua.

Baroni proua.

Kuda käsi käib armas Julie?

Grafi proua.

Palawus teeb mulle liiga.

Baroni proua.

Kas teate, mina kofkun tihti ilma asjata. Mõned asjad, nagu ämblikud, konnad ja püsfi lastmine on mul nii wastu meelt, kui noorel tüdrukul see mõte, wanaks tüdrukuks jääda. Need on närwihaignuse hakkamärgid. (Baron, kes raamatut luges, lööb selle waljuste kofku). Uih! Kuda see mind ehmatas. Waadake, kui loll ta on. Kuda sa ometi wõid raamatu nii metsalise kombel kofku lüüa, kui inimesed toas on. Waene Julie, sa oled wistist ehmatand.

Grafi proua.

Mina? Mitte sugugi.

Leib.

(Salaja.) Sel on närwid kui rauast.

Baron.

(Pikla mööda.) Sää! oli üks kärbes, ta lennas nii julgeste minu nina pääle, nagu oleks ta selle eest iüri maksnud. Näe, nüüd on ta löma kui riitsikas.

Baroni proua.

(Wäga naerdes.) See on esimene nähtaw kasu sinu raamatu lugemiseft. Raamat on linnu kätte saanud. (Tõsiselt grafile.) Aga kes see sää! on? Teie jätate ikka wõerad wõeraks.

Graf.

Teil oli liig palju tegemist. (Leibi pääle näidates.) Lubage tohtri herra, et ma Teid tutwaks teen: Tohtri herra Ilmer, ilma kuulus magnetisöör.

Baroni proua.

Suur tänu selle aruldase külalise eest. Üks magnetisöör — see on kasulik ja kosulik. Kas ehk lubate aulik tohtri herra täna õhtu meile ka natukeft omast aruldaseft teaduseft ilmutada?

Leib.

(Salaja.) Nüüd pean jälle waletama. (Waljuste.) On wäga hästi wõimalik.

Baroni proua.

Pange üsna täna õhtu üks inimene magneti wäe läbi magama ja siis laske teda kõik tembud teha, mis magneti wäest nõrkenud inimesed teewad. Seda kõik oleme üksnes kuulnud, aga keegi weel näinud. Oh seda silmarooga siis. Palun Teid wäga, tohtri herra, tehke seda.

Leib.

Tahan katsuda, mis wõimalik on.

Baron.

Aga, armas proua, selleks on inimene tarwis, ja ma ei tea, kas tohtri herral niisugust kaasas on.

Leib.

Ei ole küll mitte.

Baroni proua.

Etks lossi pääl ole inimesi küll. Wõtame ühe toatüdruku ehk jälle toapoisi Timmi.

Baron.

(Tõhtrile.) Ma pean palju lugu Teie teadusest. Mul on siit saadik weel Teie teadus nagu pime öö.

Leib.

(Salaja.) See sõna kosutab mind nagu wooder kaeru wäsinud hobust. (Waljuste.) Teie peate üks kuulus teaduste kaitsja ja sõber olema.

Baron.

Ma tahan hää meelega Teie koolipois olla.

Leib.

(Salaja.) Mu kimbatus kaswab, et käega katsuda.

Baroni proua.

Uga Teie wõite wistist ka waimusi meile näidata.

Leib.

Waimusid ei olegi.

Baroni proua.

Uga kas siis inglid on?

Leib.

Sah neid on küll, ka inimese näul. (Anna pääle näidates, kes sisse astub.) Säält tuleb üks niisugune ingel inimese näul.

Baroni proua.

(Grafi prouale.) Mis see kõik mõistab! (Säheb ära.)

Kümnes etendus.

Endised. Anna. Pärast Lunder.

Anna.

Tere armas isake! Uga baron, Teie juurite juba jälle raamatutes!

Leib.

(Salaja.) Kahju, kahju, et ma temaga enne kofku ei saanud, küll ta nüüd ajab ennast ja mind lõkku!

Anna.

Metsa ladwul näitse jälle paksud müristamise pilwed. Warsti saawad nad üles tõusma. Suur Sumal, Leib on jääl!

Graf.

(Waatab aknast õue.) Annal on õigus; pilwed paisuwad mehe moodi.

Grafi proua.

See on sooja wastu nii armas.

Graf.

(Leibile.) Ma tahan Teid oma tütreaga tutwustada: Dr. Ilmer, ilma kuulus magnetisöör.

Anna.

Olen wäga rõõmus, Teid siin nägemast. Teie jääte mõneks ajaks seie?

Leib.

Loodan küll. (Salaja.) Küll ma Teile pärast kõik ära seletan. (Waljuste.) Teie isa on minu nii sõbralikult wastu wõtnud.

Anna.

(Salaja.) Mis maa isale pean ütleva, kudas tema enese wastu olema? Keel kuula sõna. (Waljuste.) Leibile.) Kas meie lofs ei ole ilusa koha pääl?

Leib.

Lofs ise on kui paradüis, aga inimesed sees paremad kui Adam ja Ewa.

Grafi proua.

Kas kange müristamine on karta?

Anna.

Wäga kange.

Grafi proua.

See on mu närwidel meelt mööda.

Graf.

(Leibile.) Teie olete hästi parajal ajal seie jubtunud. Küll Te' näete, kuda seesugune ilm proua närwide pääle mõjub.

Leib.

Himukas olen, jeda näha saada.

Baron.

(Taga seinas.) Mehe moodi walab ju wihma maha. Waene Lunder näitab ka ruttawat. Tme, kuda kõik wihma kardawad, et ta küll kõige suurem häätegija on.

Grafi proua.

Ma rõõmustan enmast wihma üle nagu ani.

Graf.

(Leibile.) Teie peate ometi prouad hoolega filmis?

Leib.

Ta, ärge selle eest kartke.

Grafi proua.

(Lahkeste.) Waadake, kuda Lunder sõidab. Praegu fargab ta hobuse seljast maha, ja filmapilk on ta siin.

Graf.

Waadake nüüd, just kui uus loom. See rõõm tuleb kõik wihmast.

Leib.

(Salaja.) See wihm fargas praegu hobuse seljast maha. (Waljuste.) Jah, see on weider!

Graf.

(Läheb tohtriga toha poole.) Kas arwate, et sääl aidata wõib?

Leib.

Noh, küll saab korda minema.

Lunder.

(Kes praegu rutuste jässe astub.) Palun andeks, et nii kärmas olen! wihm sundis mind. Armas tädi, ma ei ole Teid weel täna näinud. (Annab käele suud.) Kuda käsi käib?

Grafi proua.

Palju paremine kui enne. Wist wihm on mind karastanud.

Graf.

(Leibile.) Kas kuulete?

Leib.

Sah, seda teeb see juur wihtm.

Grafi proua.

(Lundrile.) Nüüd pean Teiega jälle taplema, et Teil mets armsam on kui meie. Täna peate kodu jääma, peate minule ette lugema. Teie olete muidu kui päris laps, aga mitte nõnda sõnakuulelik. Kus Te' ometi olite? Graf ütles, et Teie metsa sõitsite, metsawahi juure. Teie teate, et ma seda ei falli.

Lunder.

Ei, ma ei olnud jäl poolgi.

Grafi proua.

Lunder, waadake see raamat läbi ja siis lugege mulle ette. (Annab raamatu Lundrile.)

Lunder.

(Salaja Leibile.) Waata nüüd, kuida ta mu ümber liibitseb. (Toapois astub tuppa, hoiab uuri käes.)

Toapois.

(Pistab uuri tasku; Salaja.) Suba kaunis hilja. (Waljuste.)
Palun sööma tulla.

Graf.

(Leibile.) Tulge armas sõber!

Lunder.

(Pistab raamatu laua pääle.) Ah sööma (wiib grafi prouad.)

Anna.

Andke mulle kät, armas tohtri herra. (Kõik ära.)

Toapois.

(Imetellebes.) Ei ma niisugust kometit enne weel ole näinud: hobuse tohter sööb grafiga ühes lauas. Kui weel teist korda sellesarnast imet näen, siis usun kohe, kui mõnes kohas jälle jutt tõuseb, et üks sabaga täht oma sabaga meie maa lõhki lõöb.

Teine waatus.

Seesama saal.

Esimene etendus.

Leib üksi. Pärast graf.

Leib.

Taewas on selgeks ja siniseks läinud, päew pais-
tab jälle soemine kui enne seda, sellepärast peab ka
närwihaigus jälle möllama hakkama. Mina olen oma
arstimist ka juba hakanud.

Graf.

(Tuleb pahemat kät uksest.) Mõh armas tohter, mis
Te' arwate minu proua haigusel. Teie nägite teda
hääil ja sandil tujul. Kas on enne niisugusid näge-
misi Teie filmi puutum'd.

Leib.

Mitte tihti, aga siiski.

Graf.

Ometi arwaste. See annab mulle uut julgust.
Kas peate tõeste proua haigusel närwihaiguselks?

Leib.

Mitte üsna kindlaste. See wõib ka ühe teise
haiguse juur olla.

Graf.

Teie ehmatate mind. Kas see uus haigus kartuse
wäärt on?

Leib.

Esimiseses järjes mitte sugugi.

Graf.

Kas Teie kunst sinna wastu ka mõjub?

Leib.

Küllalt.

Graf.

Ta kuda siis jelle haiguse nimi on?

Leib.

(Salaja.) Nüüd olen kimbus, ei tea nime.

Teine etendus.

Endised. Grafi proua. Baroni proua. Lunder
(Iestmisest uksest).

Grafi proua.

(Lustilikult.) Lunder jäta ükskord oma lapselikud
noffimised! Teid ei võiks mitte silma otski näha.

Leib.

(Salaja.) Päris edewa tüdrukü wiis?

Grafi proua.

Las' olla pääle, kui see talle nalja teeb. Ta
on tõeste weel üks laps, temale peab andeks andma.
(Lunder poeb ukse taha.)

Graf.

(Leibile.) Nähke imet. Praegu on kõige ilusam
ilm ja minu proua on täitsa rõõmus. Tohtri herra,
Teie ollete üks imemees. (Lunder lippab uksest välja.)

Lunder.

(Käed täis lillesid; wiskab ühe grafi proua pääle.) Mul
on weel wiskamise moona küll.

Grafi proua.

Ei, nüüd oleme rahu teinud.

Lunder.

Siis tahan ometigi wõitjaks jääda ja lilledega
ehitud tee pääl käia. (Puistab lilled enese ette maha ja läheb
ühete tohtri poole, salaja Leibile.) Uga metsawaht! Ma
lubasin kindlaste, sinuga ühes warsti jääll olla.

Leib.

Täna mitte; seda oled ja mulle weel kindla-
mine lubanud.

Graf.

Lunder, siin on raamat, wõid oma tädile ette lugeda.

Grafi proua.

Tah Lunder, tule aeda.

Kolmas etendus.

Sulane. Graf. Pärast Leib.

Sulane.

(Astub sisse; Leiби kindad, kübar ja kepp käes). Urge pange pahaks, kõige armulisem grafi herra.

Graf.

Stoh, mis segadused need siis jälle on?

Kirjutaja palub luba, üheks filmapilguks Teie ette astuda tohtida, et auulist grafi herra ühe tarwilise paberi pääle oma nime alla kirjutakšiwad.

Graf.

Ta wõib tulla! Ehk ei, ma lähen ise. (Tohtriile.) Lubage üheks filmapilguks, ma tulen kohe tagasi. (Graf ära; sulane läheb kiki warwil taha poole ja jääb Leiби selja taga seisma.)

Leib.

(Istub.) Siit jaadik wõin tänulikuis ja rõõmsas lootuses ütelda, et mul ükspäinis weel hirm selle baroni eest on, kes wistist jälle raamatufogus püherleb ja magneti wäe teadmise karikat põhjani wälja juua püüab. Kui ma ometigi käe pääle panemistki mõistaksin. (Seadab kenaste sõrmi.) Nõnda — nõnda ja nõnda; see on naesterahwale hää küll. (Sulane taga ots paneb kübara põlwe wahale ja teeb kättega tohtri järel.) ehk ühele, kes sest midagi ei mõista, aga baron, see teeb mulle pufatsit. Olen ehk liig palju julgenud. (Kargab rahutult üles ja näeb, mis sulane teeb.) No, mis see siis tähendab?

Sulane.

Palun väga andeks.

Leib.

Ho?

Sulane.

Siin on tohtri herra kepp ja kübar, ja — mul oli suur palwe tohtri herra vastu. Mitte mul üksi, waid kõigil teenritel.

Leib.

(Salaja.) Sulaste vastu peab sõbralik olema.
(Waljuste.) Mis sul siis südame pääl on?

Sulane.

Meie oleme kõik kuulda saanud: kutsar, kärnali poisid, karjane, puulõhkujad, weewedajad ja mina, et tohtri herra suur magnetisöör on, ja kutsar seletas meile ära, mis see nimi alles tähendab.

Leib.

Ho mis siis tuleb?

Sulane.

Kutsar on kord laada pääl magnetisööri näinud, see magnetiseerind hobusid ja härgi.

Leib.

Seda teen mina ka wahest.

Sulane.

See on kaunis. See teine olla laada pääl hobustele ja härgadele midagi kõrwa puhunud, ja neid nõnda taltsaks teinud. Selle pärast tahtsime meie kõik alandlikult paluda, —

Leib.

Et ma hobusid ja härgi taltsaks teen?

Sulane.

Seda mitte, tohtri herra, Teie magnetiseerite ju ka inimesi.

Leib.

Siis ei ole mul mitte hobustega tegu?

Sulane.

Ei ole, üksi toapoisi Timmi pärast tahtsime paluda. Kuda see meid iga päew ja lund mülib, seda Teie ei wõi mitte ka uniwersiteedi pääl wälja studeerida.

Leib.

Kas tõeste?

Sulane.

Ja. Ega tema toleremisel ega kiusamisel siis otja ole: Kus ta õhtu seisma jääb, jäält hakkab ta hommiku jälle pääle. Kelle pääle ta kaebab, see wõtku pass ja paun kaenla alla, et küll muidu siin hää on teenida, tohtri herra.

Leib.

Ja teda pean ma magnetiseerima.

Sulane.

Ja, paluksime küll. Ta nimetab teidki petjaks, kui herra pääd sagedes meid laimab.

Leib.

Ma tahan teha, mis jõuan. Aga nüüd putka minema, grafi herra tuleb.

Sulane.

Suur, Südamelik tänu! Sumalaga, tohtri herra! (ära.)

Meljas etendus.

Leib. Pärast graf.

Leib.

(üksi.) Minu lõikus idaneb kauniste. Seda ma aga ei wõi unustada, et see toapoisi tühi mind julgeb petjaks nimetada. Ta ise peab trahwitud ja petetud saama, aga teenritele muretsen abi. Aga kuda pääle hakata. (Särele mõeldes.) So! Suba tean.

Graf.

(Astub sisse). Siin ma olen jälle; kui just kõige libedam ja lühem aeg, siis kõige enam toimetusi.

Leib.

Teie teate, grafi herra, et minu aeg üksnes Teie pärast on.

Graf.

Uus tänu! See fõrd pean aga Teie kunsti ka oma tarwiks natuke pruukima.

Leib.

Kust see tuleb? (Salaja.) Tuba jälle haige.

Graf.

Mul on üks weike häda põlwes.

Leib.

Wist on luuhaigus? (Salaja.) Mis mul koguni wõõras on.

Graf.

See aranis walutab mu põlwe, kui pala ilm on.

Leib.

Dõsi küll, luuhaigus on nagu ilmaglaas.

Graf.

Teil on see hõlpus parandada.

Leib.

Ta, ilma kartmata; aga luuhaigus on siiski üks wastane tükk.

Graf.

Seda ma tunnen oma walust. Küll Teie suur kunst aitab.

Leib.

(Salaja.) Nüüd tuleb mul toapois meele. (Waljuste.) Ma tahan teha, mis wõin. Kas tahate nähtawal wõinagematal kombel arstitud saada?

Graf.

Nähtawal kombel, tohtri herra.

Leib.

(Kindlaste.) Mul üks tä kõif. (Käärib kaisjed üles, liigutab käsi südamest alla poole ja üles poole, pää külge puutudes tõmbab ta oma käed waljuste tagasi.) Seda ma ei mõista. Tuhandete haigete hulgast, keda ma olen parandanud, ei ole ma niisugust kentsakat lugu weel mitte näinud.

Graf.

(Kohkunud.) Mis sääl siis on, armas tohter?

Leib.

(Salaja.) Ja müüd puuduwad sõnad seletada. (Waljuste.) Kui ma magnetiseerin, siis läheb külgepuutumise läbi wägi minust wälja, mis terweks teeb, aga siin (Tema käed kargawad jälle pääst tagasi.) kargawad mu käed nagu kange wedru küljest tagasi.

Graf.

Minu pää küljest?!

Leib.

Kas lubate mulle ühe julge küsimise?

Graf.

Kõõmuga, tohter peab kõif teadma.

Leib.

Siis wõin küsida. Kas Teil ehk on wõõras juuks pääs?

Graf.

Ei mitte, on oma juuks.

Leib.

Midagi wõõrast peab teie juuksetes olema.

Graf.

Teil on õigus. Meie keskes öeldud, natuke musta wärwi, aga — (paneb enesele käe suu pääle.)

Leib.

Pole karta, meie oleme selle pääle wannutatud. mehed. Ka wärw ei ole see mitte, (Mõtleb järel.) Kas ehk ei ole mõne wõõra mehe käsi Teie pähä puutunud? Sah, see ta peab olema.

Graf.

(Järel mõteldes.) Üksnes minu toapoisfi käsi, kes mind iga päew joeb.

Leib.

So, nüüd on mul kõik selge.

Graf.

Ta see peaks midagi tähendama?

Leib.

Wäga palju, kui aga inimene seda moodi on. Teie teate, et kabe-sugusid inimesi on: ühed tõmbawad eneste poole ja teised lükkawad eemale, sest iga inimese sees on magneti wäge. Üks nüisugustest eemale lükkajatest on nüüd Teie toapois Timm.

Graf.

Päris tõsi, tema on küll seda moodi.

Leib.

Wäga kahju, et lugu nõnda on; sellepärast pean arstimise täna poolele jätma.

Graf.

Küll me' selle loule warsti otja teeme, ma ei lasse toapoisfi edespidi, kui soowite, mitte oma näulegi.

Leib.

Sest üksi wõib abi tulla. (Ara.)

Wies etendus.

Graf. Pärast toapois. Kõige pärast Sulane.

Graf.

(Üksi.) On üks noor tubli mees see tohter, tunneb selgeste oma ametit, nagu kõster noota. (Kõlistab, toapois astub sisse.)

Toapois.

Mis grafi herra soowivad? Wist kübarat ja sõidupiiat?

Graf.

Ei, seekord himustan oma juukse üle rääkida.

Toapois.

(Hõitab teisi tuppä.) Nadu, too kamm ja hari,
Nr. 4 ja Nr. 8.

Graf.

Mul ei ole neid tarwis! (Nadu toob, mis nõutud.)

Toapois.

Ei tõeste, grafi herra juukses tarwitawad sead-
mist. Olge nii hääd, istuge natuke! Nadu, hari, Nr. 4!

Graf.

Koh andke jeie. (Soeb ennast.) See lähneb kui jorinal.
(Toapois ja sulane imetellewad.) Edaspidi tahan alati ise oma
pääd fugada.

Sulane.

(Salaja, rõõmuga.) Seda on kõik tohter teinud.

Toapois.

Kas grafi herra tahawad tõeste ise —

Graf.

Oma pääd fugada. Jah, seda ja nääd, kui sa
pime ei ole. (Lähneb ära paremat kät.)

Sulane.

(Salaja.) Selle eest tahan tohtri käele suud anda.
(Wiib kammi ja harja ära.)

Toapois.

25 aastat, 2 kuud ja 4 päewa olen mina iga
hommiku grafi herra pääd fugenud ja habet ajanud
ja tihti ka mitu kord päewas tema pääd silitanud ja,
mis kõige enam on, sääl juures alati magusat, kasu-
likku juttu puhunud. Sa nüüd olen sest ametist lahti.
See on minu surm; ei ma niहुकेst herrad ei teeni,
kes ise oma pääd soeb. Täna hommikust saadil on
süin ju mitu tempu sündinud, mis mu südant torgiwad.
Ma usun, see kuulus sugu käib wähikäiki, sest kui üks
ilma kuulus graf magnetisööride ehk hobuse tohtritega
ühes sööb ja ise pääd soeb, see on tõeste wiimse
päewa täht.

Sulane.

(Kes praegu tagasi tulnud.) Timmi isand näitawad haige wõi wäsin'd olema?

Toapois.

Jah olen mõlemid, armas Madu.

Sulane.

(Salaja.) See rohi on aidanud. (Waljuste.) Noh, mis selle üle nii palju järel mõtlete.

Toapois.

Mis fina loll sest aru saad. Kõik selle maja olemine on kui üks pikk ahel, ja ahela ots on minu käes. Kui nüüd mina kahju saan, siis ei jää sest toredast lossist muud järele kui kole aherwaris, kus rotid ja hiired pesitawad. Ma tahan selle asja üle weelenam järel mõelda, kui oma toas olen. (Järel mõeldes.) Wist on see see kõige parem nõu. (Waljuste.) Jah, anna grafi herrale teada, et mina, toapois, olen haigeks jäänud. (Salaja.) Küll see aitab. (Pruugib ninatubakat ja läheb uhkeste ära.)

Sulane.

Hurrah! Wõit on meie. Muidugi annan toapoisile tahtmise herrale teada, aga enne ütlen teistele sulastele, mis magneti wägi wõib teha. (Ära.)

Kuues etendus.

Baron. Pärast tema proua.

Sulane lõi wäljammines kahe teise sulase külge, kes kahte rasket raamatu-pakki baroni järel kandiswad.)

Baron.

No noh, armas Madu, keff päew ajal jooksed teised ümber. Waata ometi ette, need on kallid raamatud. (Sulased ära.) Nüüd pean natuke järele uurima, muidu teen enesele häbi, kui koguni eitewalmistamata niisuguse mehega jutule saan. Need raamatud on tarkust täis nagu pöied. (Paneb brilli nina pääle.)

Baroni proua.

Tuba jälle raamatute wahel. Mina ei mõista, mis säält seeft nii palju on otfsida.

Baron.

Räägi ruttu, mis tarwis, mul on kibe töö käes.

Proua.

Meie pidime juba ammuigi reisima. Iga ford, kui sulle reisi meele tuletasin, wastasid: tulewal nädalil, jälle tulewal nädalil, ehk kui selle raamatu olen läbi uurinud, ehk kui neist wanust kirjadest olen aru saanud. Sülitama peaks nende raamatute, nende tolmu-unnikute pääle. Sa tahad wistist nii kaua seie jääda, kui puulehed niisamma ära kolletawad, kui need seanahksed raamatu lehed ja siis ütled: „Nüüd on lusti ja reisi aeg mööda, nüüd pean tagasi sõitma ametisse.“ Eks ole tõsi?

Baron.

Wõiks küll nõnda sündida.

Proua.

Ei seda saa. Tune eila tõutasid poolteist wandega, et selle nädali lõpul ära reisime.

Baron.

Kui mitte mõni tähtjas talitus mind tagasi ei hoiä, liisasin juure.

Proua.

Rudas see sugune tähtjas talitus wõib tulla?

Baron.

Tuba ongi tulnud. Tohter Ilmer peab mind omas teaduses õpetama, ja siis loodan tema ja grafi raamatu-kogu abiga kahe ehk kolme nädaliga ka selle teaduse peremeheks saada.

Proua.

Halastaja Sumal, weel kaks ehk kolm nädalit.

Baron.

Mina ei saa sest ikka mitte aru, mis rutt sul taga on. Mis siin wiga olla: inimesed lahked ja wagad kui tuid. (Naerdes ja pilgates.) Sa siis on weel noor Lunderi herra sääl, kes naesterahwaga mõistab ümber käia, nagu wana tüdruk kassiga.

Proua.

Ega siis Lunder mind ei armasta ja ei tohigi seda teha. Aga kas tõeste tahad weel 3 nädalit seie jääda? Siis reisin üksi.

Baron.

See ei passi, meie oleme ühes seie tulnud, muidu —

Proua.

Ei kuulaks ja sest ühtigi? Tah nõnda peab üks õige naese-mees olema! Lunder wõib ja tahab mind Peterburki saata.

Baron.

(Waatab terawaste proua otja.) Mis? Niisugust nalja ma ei falli. Waigista ennast, ma püüan ka 2 nädaliga walmis saada.

Proua.

Hää küll, tee aga nõnda edasi. Küll ma otsin ka mõnda, kes minu aega wiidab, kes minu meele pärast on. (Kra.)

Baron.

Mis see oli? Tema otsib aja-wiidet, mis ta meele pärast on. (Särel hõigates.) Elise! Elise! Kadunud kui tina tuhka. Aja-wiidet, mis meelt mööda ja Lunder saadab teda Peterburki. (Eõõb raamatu kinni.) Seda peab ta mulle selgemaks tegema. (Kra.)

Seitsmes etendus.

Leib. Anna. Pärast baroni proua ja Lunder.

Leib.

Siin ei ole keegi, armas Anna. Du ometi wiimaks korda läinud, nelja silma all Teiega kokku saada.

Anna.

Kust Teie ometi selle julguse wõtsite, siin olla ühe magnetisööri nime all. See kartus kurnab mind.

Leib.

Põlew armastus Teie vastu on mind seie aja-
nud, oh Anna, pikk pool aastat on mööda läinud, kui
ma wiimaste Teid nägin.

Anna.

See aeg on wististi pikem.

Leib.

Teie lubasite, et ma Teile kirja saadan. Ma
tegin seda ehk liig tihti. Igas kirjas usutasin Teid,
millal Teid jälle näha saaksin. Wiimase kahe nädala
sees ootsin ilma asjata wastust. Siis mõtlesin: Anna
on kind ära unetanud, üks teine, õndsam kui sina,
tõhib Annad armastada.

Anna.

Kas tõeste uskusite seda minust? (Anna pakub Leibile
kät, Leib hoiab temma kätest kinni ja wautab teda vastu rindu.)
(Baroni proua näeb seda.)

Baroni proua.

(Eigemale astudes.) Suur Jumal! Mis on siin majas
sündinud?

Leib.

(Waljuste.) Tulgu nüüd, mis tuleb! wõit ehk surm!

Baroni proua.

(Külmalt.) Ennemalt surm, küll ma oma poolt
muretsen ka selle eest. (Tahab minna)

Leib.

(Järele minnes.) Kuulge mind ometi filmapilk, helde proua, ma wannutan Teid. (Baroni proua lööb käega tagasi ja ruttab ära.)

Leib.

(üksi.) Ma ei wõi järele minna, siis saawad teised aru ja ometi pean ma temaga rääkima, ta peab mind kuulda wõtma. Taewas tule appi! (Tahab keskmisest uksest ära minna, Lunder tuleb vastu; see koht on ruttu mängida.)

Lunder.

Kus poole sa tikud, sa jooksed mind selili?

Leib.

Lunder, armas Lunder, sa pead aitama, kas wõin sinu pääle loota?

Lunder.

Nõnda kui terasse pääle.

Leib.

Kas nägid jäl baroni proud?

Lunder.

Ta tema jooksis taha otja aeda.

Leib.

Siis jookse tema järel!

Lunder.

Mina olen wäsin'd inime, ära sunni mind ilma asjata.

Leib.

Mine nüüd, mine! Rutta ta juure, jää ta külje ligi ja ära jää mitte üks samm temast maha, kuni ta seie tagasi tuleb. Ma pean temaga rääkima, enne kui ta ühe teisega jutule saab.

Lunder.

Uga kui ta tagasi ei tule?

Leib.

Siis palu teda mustlase keeli, ennast minuga kofku anda.

Lunder.

Alles paar tundi siin, aga kas ta oma tudengi tempusi wõib jätta; ei ma sind nõnda küll metsawahile ei wii.

Leib.

Mine nüüd, mine!

Lunder.

Aga kui ta mees ehk juhtub sääl olema.

Leib.

Siis jää ka sinna.

Lunder.

See ei ole sündlik, ja mees ehk annab mulle tuppe pääle.

Leib.

Olgu ehk olemata, andku ehk andmata. Sina ei lähe mitte juukse karwa wäärt eemale. (Annab temale kät.)

Lunder.

(Tema kät vastu wõttes.) Noh olgu pääle, ma luban seda.

Leib.

Siis edasi, edasi! (Lunder läheb.)

Leib.

(üksi.) Ma olen surma hirmus. Peaks nüüd baron oma ramatute wahel rostetama.

Baron.

(Astub rutuste sisse.) Kas minu prouad olete näinud?

Leib.

Kahju, et ma teda nägin.

Baron.

(Zmetseb.) Kahju? Kudas nõnda?

Leib.

Palun andeks, mina magnetiseerisin omas mõttes. Teie otsite?

Baron.

Oma prouad. Kas ta ei olnud siin?

Leib.

Oli küll.

Baron.

Sa kus ta jäi?

Leib.

Tema läks, tema rutas (Näitab sõrmega uksepääle.) sinna.

Baron.

Täna teid tohtri herra. Teie teate kõik asjad.

Küll ma ta nüüd leiian. (Raputab pääd ära minnes.)

Leib.

Sa ta saab teda leidma, saab temaga rääkima, minu nahk on müüdnud.

(Wähe tekk langeb.)

Kolmas Waatus.

Seesama saal.

Esimene etendus.

Graf. Baron (paremal käel). Grafi proua (istub pahemal käel.)

Graf.

Armas Pikker, minu arust on Teie pahandamine päris ilma asjata, peaaegu naeru wäärt.

Baron.

Minu pahandamine ei aja ühtegi naerma.

Graf.

Teie olete wana tark, mõistlik mees ja mõtlete ühte kõwerat asja omast prouast.

Grafi proua.

(Kes raamatut luges.) Mis teil sääl on? Teie räägite nii tafa, aga ometi mõnusalts?

Graf.

Meie jutt ei ole nimetamise wäärtki.

Grafi proua.

Jutustage aga, mis Teil südame pääl on.

Baron.

Kuulge siis! Arwata tunni aja eest rääkisin ma oma prouaga ärareisimise üle. Siis sünnitas üks sõna teist ja minu proual tuli kange himu pääle, Peterburki reisida. Mina aga tahtsin weel natuke seie jäädes tohtri Ilmeri käest ja Teie kaunist raamatu kogust tululikku õpetust saada.

Grafi proua.

See on mul väga armast.

Baron.

Minu proua aga wastas: Kui mina ise ei reisi, siis leidma tema ka teist saatjat.

Grafi proua.

Kes see saatja siis pidi olema?

Baron.

Muidugi teada, üks noor mees. Lunder on see kelm.

Grafi proua.

Ei sellel naljal on ka oma jägu töt.

Baron.

Minu arust ka. Kuulge weel edasi, ega see tütt weel ots ei ole. Esiteks pidasin ma isegi proua sõna naljaks, aga mis ma tast aias nägin?

Grafi proua.

Aias?

Baron.

Ja, aias. Tema ja weel enam Lunderi olemine paistis koolmeistri käsü wastu olema.

Grafi proua.

(Grafile.) Kas kuuled üüüd jälle, kudas Lunder on olnud. Sina oled ikka liig pehme ta wastu.

Graf.

Meie ei ole weel kumbki temast paha kuulnud.

Baron.

Aga kuulge, mis weel tuleb.

Grafi proua.

Kuule nüüd meheke. Mina ei oleks seda mitte uskunud.

Baron.

Kui taha otša sain, siis nägin mõlemaid kär-
meste fokku rääkima. Nimelt Lunder näitis midagi
minu proua käest paluma.

Grafi proua.

See on häbemata.

Graf.

(Nikutab olasid.) Ütle parem fergemeeleline, minu
pärast väga fergemeeleline.

Grafi proua.

Ta kui nemad Teid nägiwad?

Baron.

Ohmatas Lunder ära. Aga nüüd tuleb see kõige
hullem temp.

Grafi proua.

Rääkige ruttu, ma ootan!

Baron.

Mina wõtsin proua käest finni ja läksin aias
kõndima. Lunder jäi nagu ühte tinutatud meie ligi.
Ma tegin, nagu oleks mul midagi sala-asja rääkida
olewat ja mõtlesin, et ta nüüd eemale hoiab; aga ei,
ta käis nagu tall lamba järel. Wiimaks palusin teda,
et ta lossi pääle läheks ütleva, et meil lust on sõita
— ma tahtsin sellega temale teada anda, et meie
üksi tahaksime olla — Aga mis tegi tema? Tema
nikutas pääd ja ütles: „Noh ega sõitma minemine“
supp ei ole, et ta ära jahtub ja jäi minu proua kõrwa.
Kui see mitte naesemest kohkuma ei pane, siis ei ole
enam õigust?

Grafi proua.

Ma saan aru, see on üks wallatu, häbemata temp.

Baron.

Uga seda ma ei wõi jalata, waid pean waluga tunnistama, et minu proua sääl juures ka süüdlane on.

Grafi proua.

Seda ma arwan ka. Selle noore mehe südame peame natuke korra pääle seadma.

Graf.

Mitte nii räpakaaste, muidu läheb asi weel hullemaks. Wait! Säält nad tulewad mõlemad aiaft tagasi. Olge nüüd kõik nõnda, kui ei teaks meie ühtigi, mis sündinud. Minusse puudub see asi kõige wähem, selle pärast laske mind kõik teha.

Baron.

Ja, wana sõber, see on tark nõu.

Grafi proua.

Ma usun üksnes mis mu film tunnistab. (Salaja.) Tahan wümaft kui filma pilgutamist tähele panna.

Teine etendus.

Endised. Lühder. Baroni proua. (Natuke kahwatan'd.)

Baroni proua.

Teie olete kõik siin kous. Ma mõtlesin, et Teie jõitma olete läinud.

Grafi proua

Seda sa mõtlesid küll! (Salaja.) Kudas ta kahwatanud on!

Baroni proua.

Mis sa sääl loed?

Grafi proua.

Seda raamatut, kellest meie hommitu rääkisime.

Baroni proua.

Näita ometi seie!

Grafi proua.

(Salaja.) Ah, ta otsib muud juttu.

Baroni proua.

(Istub maha, paneb raamatu filmade ette.)

Graf.

Kus Te' siis olite?

Lunder.

Ma näidasin baroni prouale uut istutamise paika, mis jääb taga paksu põõsaste wahel on. See proua tunneb, mis ilus on, tal on hästi peenike tundmine.

Baron.

(Kõhib tähtsalt.)

Grafi proua.

(Salaja.) On tõeste üks häbemata ja walfi pois.

Lunder.

(Kes kõige see aja püüab hästi lustiline olla ja ühte puhku baroni proua filmi waatab. Salaja.) Peaks see tohter üks Ford tulema, et ta ise seda sunnitud tööd wõiks teha. (Waljuste.) Jah, meie ajasime baroni prouaga magusat juttu, olime ühes nagu liblidad. Kas Teie ei lähe sõitma armas onu?

Graf.

Noh, tule!

Grafi proua.

(Salaja.) Ei ta jüda kanna minna, siin tal armsam paik.

Lunder.

(Salaja.) Ah ma pean ju baroni proua juures olema.) Siiski ma ei wõi, armas onu. Mina ronisin üle kiwide, baroni prouale lilli tooma ja jääb kuffusin rängaste, põlw sai väga haiget. Tuline kahju, et lonkan.

Baron.

(Salaja.) Kuffus jah!

Lunder.

Eks ole tõsi, baroni proua?

Baroni proua.

Ja — ma usun — oli wist küll nõnda.

Lunder.

(Istub baroni proua kõrwa. Baroni prouale.) Eks ole mõnus raamat. (Salaja.) Kui se pagana tohter ometi üks kord tuleks.

Baron.

(Grafile.) Kas mul müüd on õigus wõi ülekohus?

Graf.

Käitab tõsi olewat.

Lunder.

Kas pean jälle ette lugema, tädi ja baroni proua?

Baroni proua.

Tänan wäga. Aga ma tunnen, et ma mitte tähele ei saa panna.

Grafi proua.

(Salaja.) Tõsi kaswab kohinal.

Graf.

(Baronile.) Ara ja oma meelepaha näita. Ma näen tohtri tulewat; muidu tõuseb suur kisa ja tohter näeb. Mis ta siis meist mõtleb, see auus wõõras? Armas Julie ja baron, tulge lähme aeda.

Baron.

Lunder, kas Teie ka tulete? (Teised ära.)

Lunder.

Silmapilk tulen. (Läheb ukseni.) Tänu Loojale, tohter tuleb! Mina olen puurist lahti. (Tõotseb baroni proua juure tagasi.) Baroni proua, minu sõber tuleb. Uskuge minu juttu, tema on üks au-mees. (Ara.)

Kolmas etendus.

Leib. Baroni proua.

Leib.

Enne kui ma ennast milgi kombel Teie ees wabandan, palun alandlikult ühe küsimise pääle kosta. Kas olete selle üle ju kellelegi rääkinud?

Baroni proua.

Ei ole.

Leib.

Täna selle eest.

Baroni proua.

Seda tänu ma mitte ei oleks teeninud, kui mul aga võimalik oleks olnud, seda häbemata tegu teistele rääkida. Lunder oli nagu luupainaja iga minut minu juures. Muudu ma oleksin suurt kisa teinud, mis ausa naesterahwa mood on.

Leib.

Seda ma kartsin ja sellepärast —

Baroni proua.

Ei tohtinud Teie sõber mind mitte filmist lasta. Tart ja kaval olete küll, just kui adwokat.

Leib.

Muud ma ei võinud teha.

Baroni proua.

Rääkige, mis iial tahate, Teie jutt mu südant ei muuda.

Leib.

Kuulge ometi, ma palun! Mina ei ole mitte see, kelleks Teie mind arvate.

Baroni proua.

Mitte magnetisöör?

Leib.

Seda küll ka, aga muud veel ka.

Baroni proua.

Kes Teie siis öiete olete?

Leib.

Minu nimi on Leib, ameti poolest adwokat.

Baroni proua.

Kas on võimalik? Teie studeerisite alles hiljuti.

Leib.

Jah, jeesama olen.

Baroni proua.

Ta endine koosolemine Annaga oli küll ka —

Leib.

(Maeratetes.) Magneti wäe läbi sündinud, jah. Jah, baroni proua, mina olen alati üks otsekohene mees, mis ma sest salgan: Mina armastan Annad.

Baroni proua.

Oh see waene laps!

Leib.

See sõna ei trööstinud mind sugugi.

Baroni proua.

Teie süüd on siiski minu silmis wähenenud, ma olen Teist palju kiitust kuulnud. Aga kuda see armastus tuli.

Leib.

(Salaja.) Tänu taewale, temal tuleb uudise jänu kätte; küll ma nüüd mässiin ta warsti sõrme ümber. (Waljuste.) See sündis, aulik proua, minu magneti wäe läbi.

Baroni proua.

Tühi jutt. (Hakkab kärmaste ära minema.) Aga kuda loodate õnna otša pääle saada?

Leib.

Loodan jäl juures kindlaste Teie abi pääle, armas proua.

Baroni proua.

See lootmine petab.

Leib.

Aga ometi seda tohin loota, et see asi üksi Teie teada jääb?

Baroni proua.

Ma tõutan Teile, et see asi poolegi mu meelt mööda ei ole. Mina tunnen grafi. (Salaja.) Ah, kui see mul kudagi wiisi wõimalik oleks, minu mehe meelt käända, et ta warsti ära reisis; mina ei jõua kõik seda kisa, mis see asi saab sünnitama, päält kuulda.

Leib.

— Miks Te nii kaua järel mõtlete?

Baroni proua.

(Lühikeste järelemõtlemise järel salaja.) Sa, ja see on ometi võimalik. (Waljuste.) Tohtri herra, ma luban selle asja enese teada pidada, kui Teie mulle ka midagi lubate.

Leib.

Kui see mitte üle minu jõu ei käi, kohe.

Baroni proua.

(Naeratates.) Mina võin üksnes siis wait jääda, kui Teie oma wäe läbi minu mehe meelt nõnda pöörate, et ta kõige hiljem hõnime hommiku ära reisib.

Leib.

Sa kui see mul mitte korda ei lähe?

Baroni proua.

Süis pean grafi prouale ära seletama, kuida Teie tütriga magneti wäge studeerite.

Leib.

(Salaja.) See oli üks sõna, nagu püüsi kuul. Pean ja tahan tahtniist täitma, sest see läbi panen tema enese suu luffu ja pääsen ka baroni küüntest tema tolmunud raamatutega. (Waljuste.) See on siis kõik Teie tahtmine.

Baroni proua.

Sah.

Leib.

See on, tõt ütelda, fergem kui ferge minusugusel. (Salaja.) Kui aga teaksin, kust otsast waja kinni wõtta.

Baroni proua.

(Smeks pannes.) Kas arwate tõeste minu soovimist täita wõiwat?

Leib.

(Naeratates.) Küll, mina teen oma wäega enam, kui kolm teist oma suuga.

Baroni proua.

Mis lubatud, peab täidetud saama, muidu lähme meeste tülli.

Leib.

Teie olete armuta ja kõwa minu vastu, aga näete, et minu julgus veel suurem on, see naitab, et ma kõik teha võin.

Baroni proua.

(Salaja.) Mina sest mehest aru ei saa; inimese nägu on tal küll, aga tegu on enam kui inimese tegu. (Waljuste.) Noh, siis hakake aegsaste pääle.

Meljas etendus.

Leib. Grafi proua.

Leib.

Kui niisuguses kartuses kawa peaksin elama, siis kaswaks mul kolme päewaga küür selga. Baroni proua ajab mind seda ja teist mõtlema. Kuda võiksin ometi wanale baronile enesele natuke pukatsid teha? Ta on raamatute pääle niisama maias, kui kits wiha lehe pääle. Siin on ta jälle hää lepa täie raamatuid kofku widanud, kelle nimesidki ma ei tunne, ja nende üle pean tale selgemat aru andma. Meid raamatuid kardan ma niisama, kui wanal ajal waesed Luteruse usulised Jesuitlasi. Aga lase nad tulla siiski, ma unetasin sel filmapilgul pea aegu ära, et ma adwoõat olen.

Grafi proua.

(Istub ja hoiab pääd finni.) Tohtri herra, palun tulge natuke ligemale. Mina olen wäsinud, iseäranis sest paljust ja kõwast rääkimisest; wõtke ka tool. Minul ei olnud täna hommiku, kui Teid esimest korda nägin, mitte nii palju aega, Teid alandlikult ja aupakklikult teretada, nagu ikka Teie suguste meeste vastu peab olema.

Leib.

Teie olete liig aupakklik.

Grafi proua.

Urge olge nii häbelik. Graf jutustas mulle pärast, kui kuulus Teie kõige kuulsamates linnades peate olema. Siis jutustas ta mulle ka Teie targast arstimistest, ühte niisugust ei olla ta oma silmagagi näinud.

Leib.

Mis arstimine see siis pidi olema?

Grafi proua.

Teie olla ühel waesel naesterahwal närwihaguse korraga nagu kamaluga ära wõtnud.

Leib.

(Salaja.) See waene naesterahwas on ta ise.

Grafi proua.

See andis mulle julgust, Teid ustawaks meheks pidada ja ühes sügawas asjas Teilt tarka nõu paluda.

Leib.

Olen Teie sõnakuulelik teener.

Grafi proua.

Nüüd ju tund aega tagasi, on mu süda nagu ummuksis, ja närwid möllawad wana wiisi.

Leib.

(Salaja.) Wist Lunder on jälle metsawahile sõitnud.
(Ratsub tema werejooksmist.)

Grafi proua.

Seda ma weel ei teadnud, et Teie kui magneti-
söör, ka oma haigete werejooksmist katsute.

Leib.

(Salaja.) Seda teen päris umbest pääst. (Waljuste.)
Grafi proua, werejooksmine näitab ka meile haiguse
graadi, niisama kui zeiger tundi.

Grafi proua.

Ah ja! Teie olete ju ka muidu tohter, Lunder
ütles seda mulle.

Leib.

Lunder?

Grafi proua.

Lunder jah, tema tunneb Teid väga hästi.

Leib.

(Salaja.) Oleks ta ometi oma suu pidanud.

(Waljuste.) Ja, meie tunneme teine teist selgeste, meie olime ühes univerteedi pääl.

Grafi proua.

Tema on, neljasilma all ütelda, üks väga lahke pois, aga wahest natuke ettevaatmata ja kerge.

Leib.

(Salaja.) Sää! peab midagi jündinud olema,

(Waljuste.) Kõik noored mehed tema eas on niisugused.

Grafi proua.

Tema on üks hästi tulise waimuga mees, aga wahest äkiline. Neil oli grafiga natuke pahandust ees. Miks pärast see sündis, ei maksa sugugi nimetada, aga üks sõna jünditas teist, ja sädemest sai leek. Wiimaks ütleb Lunder pahase meelega, tema minna wenna juure Peterburki.

Leib.

(Salaja.) Nüüd nuusutan küll, kust see närwihaiigus tuleb. (Waljuste.) Kas arwate, et Lunder endise pahanduse pärast tahab ära reisida?

Grafi proua.

Üksnes sellepärast.

Leib.

Ta wõiks ju baroniga ühes reisida, kes ta warsti sõita tahab.

Grafi proua.

(Näpafalt.) Ja seep see on. Baroni proua reisib ka, ja seep see on.

Leib.

(Zmekš pannes.) Baroni proua? Ei, mina ütlesin baron.

Grafi proua.

Ah, mis tema baronist lugu peab, tema lähed proua järel.

Leib.

(Salaja.) Tuba jälle hakkas aimama. (Waljuste.) See ei pasfi mitte.

Grafi proua.

Päris tõsi, minu arust ka mitte. Mina olen teda ellaste pidanud, kui muna; see on tänamata, ja teiseks, kes jääb kaugel nii hääd muret tema eest kannab.

Leib.

Grafi proua hoolekandmine on tõeste suure tänu väärt. Lundri pää peaks natuke otsekohesemalt olade pääle jaama seadetud.

Baroni proua.

Jah, see on just see tark nõu, aga kes seda teeb? Graf on wana räpakas inimene ja ajab asja weel hullemaks, jääb peab ettevaatlik olema.

Leib.

Grafi proua lubawad ehk mulle selle autöö, tema pääd natuke kohendada.

Grafi proua.

Ja, rõõmuga Teile, üksnes Teile; just seda ma tahtsin nüüd Teilt paluda. Teie peaksite temale üttelema —

Leib.

Et ta, kui tänulik laps, alati Teie pääle peab waatama.

Grafi proua.

Jah, jah!

Leib.

Et ta alati Teie juures on ja ilma Teieta millagi metja ei sõida.

Grafi proua.

Jah, see on üks sügaw ja tark mõte.

Leib.

Ta et ta kõige päält mitte praegu ära ei reisi.

Grafi proua.

Ta, see mõte on teraw ja kasulik. Kas lubate tõeste tale seda kõik südamesse walada.

Leib.

Kui suuremat toimetust ei ole, see on mul weike asi.

Grafi proua.

Siis jään Teile palju tänu wõlga. Kui see suur ja tähtjas asi tõeste wõimalik on, siis lasen Kundri koha seie tulla (Ära.)

Leib.

(üksi.) Küll on kena, ühte pean siin hoidma, teist ära saatma, kolmandamat uueste looma, see on, tema pääd teise koha pääle seadma, neljandat terweks tegema, kes terve kui purikas. Aga weel kenam on, mis tarwiks kõik magneti wägi wõib pruugitud saada. Kuda see lugu ometi on tõusnud? Lunder on grafiga tülli läinud, ja baroni proua nime jures kahmatas Grafi proua kofku, nagu laps witsa kimbu ees. Siin peab see sõlm olema. Säält näikse baron tulewat, küll tema saab mõnusat õpetust magneti wäe üle andma, misga pärast kõik asjad joone seada loodan. Siiski pean praegu ehk kõige raskemat sammu astuma; nüüd tahan meeles pidada, et adwokat olen.

Wiies etendus.

Leib. Baron.

Baron.

Mina unetasin raamatu = kogusse ühe mõnusa raamatu, mis Teile hästi tuttaw saab olema, ja misga oma õppimist Teile juures tahtsin algada, nimega: „Täila Ibrim, “Tuunda rahwa nägija.

Leib.

(Salaja.) Nüüd tule wiimast korda appi, nädalaleht!
(Waljuste.) Niisugune raamat on üks igapäine asi minu filmis.

Baron.

Oh seda magust õpetust siis.

Leib.

(Salaja.) Las' ma nüüd ajan juust wälja, kellest tema ega mina isegi aru ei saa. (Waljuste.) Siis baroni herra tahab selget seletust selle raamatu üle ehk paremine unistajate ja kuutõbiste üle, mis nimetatud raamat õpetab.
(Salaja.) Ega ta ometi wiist muud ei õpeta. (Waljuste.) Asi on ränk aru saada, sellepärast pange hoolega nüüd tähele: See haigus ehk elamise kord on üks niisugune iseäraline ja ainus olemine ilma pääl, mis ükspäinis magnetisöörid wõiwad täieste põhjendada, kus magneti wägi, mis magnetisööridest hakatusest lõpu poole hoop-
solt kaswades haiglaste sisse woolab ja mis magnetisööridid endaid kohe jõuetuks teeb, aga neile, kelle sisse ta woolab, mitme wõrra jõudu annab, nõnda et magneti wägi kuutõbist wõi kas weikest sõrme pidi üles kiriku torni weab ja ettenägijale esiteks kahetõrdsse waimu wäe annab ja siis, mis magnet ikka teeb, kõik tema selleaegsest kahetõrdssest waimust soowitud tulewad asjad nägija silme ette weab. (Salaja.) Aga see oli mõnufaste õeldud.

Baron.

(Salaja.) Niisugune suur tarkus paneb wägise minu pää ümber käima. (Waljuste.) Ja, Teil on tõsi, tohtri herra. See on üks jägu Teie salajast kunstist, mis iga muu inimese filma eest on warjule pandud.

Leib.

Ma mõistan seda. Ettenägemine on üks kaunis asi.

Baron.

Aga, kas Teie ehk lubate meile täna õhtu veel midagi näidata? Kui võimalik on, ehk mõnda fuutõbijeks teha?

Leib.

Kahju, see tarvitab enam aega.

Baron.

On palju ettevalmistamist?

Leib.

(Salaja.) Pean, saagu mis saab, teise päätüki käpile wõtma ja oma lubamisese otsa poole püüdma.

(Waljuste.) Ettevalmistamised ise ei tuuri küll mitte kaua, aga ma pruugin ühte inimest, keda kerge on magama panna. Niisugust ei taha aga siit naljalt leida.

(Salaja.) Nüüd mõtlen ta proua palwe pääle. (Waljuste.) Wõib olla siiski, et Lunder kõlbab, temal on hästi tulised ja elawad närwid.

Baron.

(Paneb brilli ära.) Ah Lunder on tõeste Teie arust niisugune?

Leib.

(Külmalt.) Koguni. Ma nägin teda hiljuti Teie prouaga kõnelema, ja siis tundsin seda selgeste.

Baron.

See on mul waja teada, rääkige edasi, tohtri herra.

Leib.

Kõik tema olemine oli nii elaw, ta film põles kui elaw tuli, ja omeligi oli ta üks pool tundi enne seda täitsa waike. Ma arwan, teda wõime wäga hästi pruufida.

Baron.

Lundrit ei taha mina filma otski näha.

Leib.

Kudas nõnda? Oleksite aga näinud, kui tuline ta siis Teie proua ümber oli, ma ei oleks mitte uskunud; ta oli päris teine inimene, koguni mitte ära tunda.

Baron.

Seft saan aru küll (Wihaga.) Liig selgeste saan
seft aru.

Leib.

Kudas nõnda?

Baron.

Teie olete palju ilmas näin'd ja kuulnud, olete
fügawa teadusega; selle pärast tahan ma selle asja Teile
awaldada ja Teilt nõu küsida. Vunder on nii julgeks ja
häbituks läinud, et ta minu prouad hakkab armastama.

Leib.

Arusaamata!

Baron.

Häbemata!

Leib.

Uga wäga tähelepanemise wäärt.

Baron.

Kudas nõnda?

Leib.

See tunnistab, et ta sees palju magneti wäge on.

Baron.

Mis meil sellega tegu.

Leib.

Ma pean weel juure lifama, et endine jutuaamine
rohu-aias mitte laisa jala pääl ei sündinud.

Baron.

Teie ehmatate mind. Mis wõime meie waesed
naesemehed teha, kui magneti wägi ka kelmidel poistel
abiks on.

Leib.

Matuke küll.

Baron.

Ma tean ühte kaunist rohku selle wasta, see on
lahutus.

Leib.

See on tõsi.

Baron.

Nüüd lähen 'otfin proua üles ja siis kõige hiljem
hommen hommiku „kutsar, las' käia.“

Leib.

(Salaja.) Tänu taewale, see läks rutem, kui ise
arwasin.

Baron.

(Kät andes.) Südamelik tänu selle armsa kooso-
lemise eest. (Ara.)

Leib.

(üksi.) Nüüd saan aru küll, kuida see nõör on
pununud. Lunder on, kuida see ta wiis on, jälle natuke
liig mahe ta proua wasta olnud. Kui see naestarahwas
ka nõnda sõna peab, siis olen jälle kammitšast lahti.
Küll aga oli raplemist. Siiski, kui walurikas ka see
mõte on, pean ise ka warsti reisikepi kätte wõtma.
Muidu pannakse mind eest ja tagast kammitšasse ja
seutakse wiimati ehk päägi jala külge. Kuida siis adwokati
wälja näeb. (Kõnnib taha poole.)

Kuues etendus.

Leib. Lunder.

Lunder.

(Sisse astudes.) Olen rõõmus, et sind kätte saan.

Leib.

Tänan sind südamest, et Baroni prouad tagasi
hoidsid.

Lunder.

Selle eest olin iluste mõrku sattunud.

Leib.

Kudas nõnda?

Lunder.

Sinu soovimist mööda otsisin baroni proua üles ja olin kui takjas ta küljes. Teised panivad seda paljuks ja mõtlewad kõif —

Leib.

Et sa baroni prouad armastad.

Lunder.

Kust sa siis seda ju tead?

Leib.

No miks ma siis magnetisvõõr olen.

Lunder.

Sa sellepärast —

Leib.

Said Grafi käest natuke tõreleda.

Lunder.

Kes tont siis seda sulle ilmutas?

Leib.

Ikka minu suur kunst. (Seadab sõrmi.)

Lunder.

Sinust ma ei saa aru. Aga mis sa sest arwad? Mina olen täis-kasunud mees ja pean niisugust jutlust Grafi käest kuulma.

Lunder.

(Salaja.) Nüüd tuleb grafi proua palve mul meele. (Waljuste.) Mina ei niitsatakski, kui minu onu niisugune vägew mees oleks, kes iga filma pill võiks hääd teha, enam kui siin ümber kaudu legi. Selle pärast ei tohi sa weel mitte ni kõrge hobuse selga istuda.

Lunder.

Seda ma ei ole ka teinud. Ma vastasin onule kõigest, —

Leib.

Et ära reisiid.

Lunder.

Sarweline wana Daak tule appi, kust sa seda tead?

Leib.

Ma olen juba mitu kord ütelnud, et minu wägi mulle kõik ilmutab, ja seepärast wõid minu hääd nõu kuulda wõtta.

Lunder.

Hää meelega.

Leib.

Sina lähed grafi ehk weel parem grafi proua juure ja ütled, et sinu ärareisimine muud ei ole, kui selge nali, et nad sind ilma asjata süüdlaseks pidajiwad. Mine ruttu tädi juure ja ütle sääl mõni hästi ümmarkune sõna. Küll sa näed, kuda see aitab.

Lunder.

Kas baroni prouale ka midagi ütlen.

Leib.

Ei. Selle wasta ole nõnda, kui ei oleks midagi sündinud. Püüa ehk weel lahkemgi olla.

Lunder.

Uga ütle, mis sa neile sulastele oled teinud, nemad joowad kõwaste sinu terwisid?

Leib.

Kas toapois Timm ka lusti löi?

Lunder.

Ei se wana rott olema haige. Mina ei tea, mis see kõik tähendab.

Leib.

(Näitab õlasid.) (Mõlemad ära.)

Seitsmes etendus.

(Graf. Sulane. Pärast toapois.)

Graf.

Mis siis toapoisil õiete wiga on?

Sulane.

Tema ütleb kõik liifmed ja kondid haiged olema nagu pekstud.

Graf.

Soo, küll ma tunnen seda. Kus ta on?

Sulane.

Ma usun, ta on süngi läinud.

Graf.

Kui ta tahab siis võib tema ka süngi jääda, ehk ka maale oma käe pääle minna elama.

Sulane.

Kõik tahan truiste täita, armuline grafi herra.

Graf.

Ja, üttele tale seda. Veel midagi. Kas oled tohtri herra näinud?

Sulane.

Tohtri herra on omas toas.

Graf.

(Salaja.) Ma lähen ütlen tale õige ise, et meie sõitma lähme. (Ura.)

Sulane.

(Ühki.) See lähneb tubliste. Kõik tohter on üks imemees. Mis tema ühe päewaga teeb, sellega ei saa teised wägewad mehed, nagu kirjutaja ja Timmi jaks mitte kümne aastagagi walmis. (Tahab ära minna, toapois tuleb wasta, öökuub selgas, öömüts pääs ja kingad jalas),

Toapois.

Pea finni, Uadu! Kas nimetasid grafi herrale, mis ma käskisin?

Sulane.

Ja, hästi korra pärast.

Toapois.

Misjuguksid filmi tegi grafi herra seda kuuldes?

Sulane.

Grafi herra jäi nii kurwaks, nagu oleks ta surmasõnumid kuulnud, keel ja meel laskiwad segaseks ja waatas nagu tühja kõhuga laps minu otja.

Toapois.

Ega ta teistiti wõinudki olla.

Sulane.

Grafi herra arwas, et ma kohe selle wõõra tohtri
Teie juure peaksin paluma.

Toapois.

(Sulitab.) Miisugust hobuse-tohtrit! (Rõõrib.) Mis
Graf weel ütles?

Sulane.

Grafi herra arwas Teil weel tululikuks olewat, kui
mõneks ajaks maale sõidaksite. Sääll olla terwem
luhwat. Ehk kui ennast terwise pärast teenistusest kohe
lahsti wõtaksite.

Toapois.

Mis? Seda ütles grafi herra?

Sulane.

Jah. Nii sõbralik oli ta Teie wastu.

Toapois.

Kas see tema tõsine jutt oli?

Sulane.

Seda ma mitte ei usu. Ta ehk mõtles ka
nõnda, aga Teist tal näitis tuline kahju olema.

Toapois.

Kas tõeste lugu nõnda on, armas Madu?

Sulane.

Ega siis ometi olemata; seda ma tundsin juba
grafi herra hinge-õhust ära. Kas usute, Timmi saks,
ilma Teieta see maja ei seisja. Kui Teie täna maale
reisite, siis saadab grafi herra wistist homme wara
tõlla nelja mustaga Teie järel, ja kutsjar toob ilusa
palwe kirja Teie kätte.

Toapois.

Kas grafi herra seda ka kudagi moodi mõista andis?

Sulane.

Ma ütlen Teile, grafi herra oli kurb, oli pea aegu nutu näul.

Toapois.

Tubli, siis reisin jalamaid. (Ukste ära.)

Sulane.

Ta mina soovin hääd reisi. Peaks see kadaka isand pori lompi lõpma. Aga tohtri herrale olgu tubat tänu. (Ära.)

Kaheksas etendus.

Leib (üksi.) Pärast kutsjar ja pere.

Leib.

(üksi.) Wiimati üks filmapill rahu. Nüüd wõin õigusega puhata, sest minu teadustel on ammugi õhtu ja öö kätte tulnud. Kui ka tännane päew nõnda õnnelikult lõpeb, aga mis hommsest saab?

Kutsjar.

(Omas mundris; teenrid astuvad karja kaupa järel, jääwad ukse pääl seisma; kutsjaril lille pundar käes.) Ulilik tohtri herra, mina olen kõigist teenritest seie saadetud, Teile nende ja minu enese nimel tänu tooma selle eest, mis Teile meile kõikidele see läbi olete hääd teinud, et toapoissti magneti wäe läbi taltfaks olete teinud. Wõtke meie tänu tunnistuseks see weike kingitus wastu. (Annab Leibile lille puntra.)

Leib.

Tännan wäga Teile sõbruse ja kingituse eest.

Kutsjar.

Tohtri herra elagu!

Teenrid.

(Ukse taga.) Ta elagu, ta elagu, ta elagu!

Toapois.

(Pistab ehmatan'd pää öömütfiga ukse wahelt läbi.)

(Wahetekk langeb.)

Reljas Waatus.

Seejama saal.

Esimene etendus.

(Sulased ehitavad tuba, panewad küünlad põlema j. n. e.)

Toapois.

(Kest paigas.) Kärmsjad, tehke, et te' lurjused walmis saate, grafi herra saab warsti tulema! Soo, nüüd wõite ära minna. (Teenrid ära.) Madu, sina jää seie. Sina siku saba, mis see endine komet tähendas? Nüüd on lõug lorus ja pää norus, nagu uimasel kanal rehe toas. Teie rööm oli natuke liig wara. Urge mõtelge mitte, et nii rumal olen, nagu wana pagan Hansu wastu. Kas ja näe wõru kaela. Mina pidin kodust maale saadetud saama, ja siis pidi wana sõna järel tehtama: „Kui kass majast, siis hiired maiad“. Kass, ütle kutsjarile ja teistele teenritele, et wana kass weel kodu ja kängeste näljane on. Putka!

Sulane.

(Ära minnes.) Häda, häda! See rööm oli lühike. (Salaja.) Aga küll ma lähen uueste tohtri herra palwele.

Toapois.

(Pruugib nina tubakat.) Puhas mäsšamine minu, Timmi, wastu. Kes see süü töstja peaks olema? Kes küll muud, kui see hobuse tohter. Küll ma ta krae kägistan. Ma tahan iga tema sammu, iga sõna ja iga silmapilku hoolega tähele panna. Ta ei ole mitte üks õige inimene, waid petja, luusija. (Tahab ära minna.)

Teine etendus.

Graf. Leib.

Graf.

(Toapoisile.) Ah oled juba terve? Noh see on ka parem, mina ei salli niisugusid haiglemisi, kellest siin iialgi puudust ei ole.

Leib.

Toapois näeb siiski natuke kahwatan'd wälja.

Toapois.

(Ara minnes.) Küll ma su kaela wäanan. (Ara.)

Leib.

See on üks kuri ilm ja saab weel kurjemaks minema.

Graf.

Seda ma märkan ka, ja mina ei mõista —

Leib.

Kas midagi uudist on sündinud?

Graf.

Ühe hoobiga. Need proua närwi-walud ei ole arwata.

Leib.

(Salaja.) Kui ma aga teaksin, mis sääl on sündinud?

(Wajuste.) Graf! herra, olge nii lahke ja jutustage, mil ajal ja mil wiisil se kõik sündis.

Graf.

Minu proua tahtis metsawahile sõita. Mina ei tea, kust see himu tuli; muidu ta laitis otsata seda teed, iseäranis tihti Lundri wastu.

Leib.

Ja ometi sõitsite sinna?

Graf.

Mina ei wõinud ega jõudnud ka mitte wastu panna.

Leib.

Kas sääl juures midagi ei sündinud?

Graf.

Mitte sugugi. Mul oli sääl päälegi natuke nalja ehk noffimist Lundriga. Meie leitšime laua päält ühe puntra lillesid ja baron leidis säält kõrwaft Lundri figarikoti.

Leib.

Ah, Lundri figarikot, ja üks lille puntrar kõrwas.

Graf.

Ega see siis midagi tähenda! Lunder oli täna hommiku sääl olnud, seda ütleb mulle metsawahi naese öde, üks wana tüdruk ja pääle selle üks tüütu inimene.

Leib.

Sa see tüütu inimene ütles?

Graf.

Et täna Lunder sääl on figarit põletanud ja et metsawahi noorem tütar Marie, — üks wäga ilus noor tüdruk — selle lillepuntra temale olla kinkinud. Ega see siis ometi midagi ei tähenda?

Leib.

Kullakene, mitte sugugi. Sa Teie proua —

Graf.

Ei waadanud sinna poolegi, waid löi nukra meelega filmad aknast wälja. Ma arwan, ta ei kuulnudki meie nalja.

Leib.

(Salaja.) Külap kuulis ka. Su nüüd paistab pilw läbi.

Graf.

Siis hakas korraka müristama. Sellega ühtlasi kadus minu proua lustlik olemine.

Leib.

(Salaja.) Lundri tüütu peab nii pea kui wõimalik edasi reisima. (Waljuste.) Olge mureta, grafi herra, see on wiimne haiguse tuju, ja siis on kõik mööda. Ma rõõmustan ennast just, et asi nõnda on läinud. (Salaja.) Kui aga teakšiu, kuda Lundri minema küüdin.

Graf.

Teie mõtlete järel?

Leib.

Eubage grafi herra, et ma ühe teise asja üle Teiega paar sõna kõnelen, mis küll mitte nõnda tähtjas ei ole.

Graf.

Ma kuulan täie kõrwaga, rääkige!

Leib.

Meie võime magneti wäe läbi asjust, mis teiste filmis midagi ei tähenda, tulewaid aegu ära arwata. Sellepärast sunnib mind minu wannutatud amet Teile teada andma, et Lunder siin mitte paraja koha pääl ei ole, ilma et ta muidu üks kaebduse wäärt mees oleks.

Graf.

Kas Lunder ehk on teile midagi jutustanud!

Leib.

Ei Lunder, ega keegi muu. Ma ütlesin ju, et meie magnetisööride filmade ees warjulised ja tulewad asjad tüfati niisamma nähtawad on, kui teistel praegused nähtawad asjad.

Graf.

(Salaja.) Üks imelik mees!

Leib.

Ma arwan, Teil oli üks isemoodi jutt Lundriga käsil!

Graf.

Kus ma teda palusin, baroni proua wasta ette-
waatlikum olla.

Leib.

Ma ei tahaks ühtegi nime nimetada.

Graf.

Ma mõistan Teile peenifest tundmist.

Leib.

Uga Lunder ei ole mitte nii süüalune, kui Teie arvate; see naesterahwas annab nalja ehk tõe sõnul oma armastust temale tunda.

Graf.

Tõsi küll. See wõib mitme pahanduse juur ja alg olla.

Leib.

Siit saadik weel mitte, ja Lunder ise ei tea sest asjast mõndagi.

Graf.

Uga ta oli ometi täna hommikupoole mahe küll baroni proua wastu.

Leib.

Ilma et ma nime nimetan, tean ma selgeste, et see Lundrist muud ei olnud, kui lahke ja sõbralik olemine wanema inimese wastu; ta pidi nõnda olema.

Graf.

Teie sõnad mõjuwad kui balsam minu südamesse. Seda lugu peame aga kudagi wiisi pöörama.

Leib.

Just minu mõte.

Graf.

(Salaja.) Baroni proua reisib küll homme päälinna, aga mis see kõik aitab. Ega Lundrilegi see tee ole kinni pandud. (Waljuste.) Meie peame teda kaugele ära saatma.

Leib.

See peaks aga warsti sündima.

Graf.

Wõi kas täna õhtu.

Leib.

Teie olete liig armuline selle noore mehe wastu.

Graf.

Seda ma pean olema. Mis arwate, ega baronile seda waja ole nimetada?

Leib.

Ei ole.

Graf.

Uga oma prouale pean seda rääkima, see ehk lahutab ta meelt.

Leib.

(Salaja.) Seda ma küll ei usu, aga ta peab seda teada saama. (Wäga.) Kui grafi herra arwawad, et see midagi kahju ei tee. Uga ma palun südamest, grafi proua wastu mitte ühtegi nime nimetada.

Graf.

Kudas Teie ise seda hääks peate. Uga minu proua on kawal, küll ta nime ära arwab. Naesterahwal on teraw nina niisuguste asjade pääle.

Leib.

On küll tõsi. Siiski on parem kui nime nimetamata jätate.

Graf.

Teie ei wõi arwata, kui wäga Teie minu tahtmise järel olete. Kui ma tohtrite ülema walitsuse juures ka midagi wõiksin teha, siis muretseksin kohe igapidi Teie eest. Kui Teie ehk muud wiisi minu abi pruugite, siis käskige aga, ja mina tahan Teie sõna kuulelik teener olla. Üks mees, nii noor, nii tark ja nii kindel omas teadustes on ime ilma pääl.

Leib.

Selle auu eest tänan suu ja südamega. (Ara.)

Kolmas etendus.

Graf. Tema proua.

Graf.

Ma mõtlesin, et sa haiglane oled oma toas.

Proua.

(Terawaste.) Sa miisparast?

Graf.

Sinu nukker olemine sõidu pääl pani mind nõnda mõtlema.

Proua.

Vaseme seda juttu, mul on muud asja läbi rääkida.

Graf.

Ka mina tahtsin sulle paar tõsist sõna südamesse panna.

Proua.

(Pahase meelega.) See Lunder —

Graf.

Õige, just jelle pärast tahtsin ma ka rääkida.

Proua.

Kuda nii?

Graf.

Koh räägi sa!

Proua.

(Salaja.) Mis see peaks tähendama. (Haljuste.) Ei mina tahan kuulda, mis sina enne räägid.

Graf.

Lunder on üks järelmõtlemata noor mees.

Proua.

Kahju, et ta seda on.

Graf.

Tema ei toonud minu majassee muud kui pahandust, see pärast tahaksin teda eemale muretseda.

Proua.

Ei, seda sa ei tohi. Tema on ennast meie hooleks ford annud, mina pean teda veel kasvatama.

Graf.

Just selle pärast peab ta minema kas Siberi ehk Türgi maale.

Proua.

Uga kes jääb ta järel vaatab, kes jääb ta eest hoolt kannab.

Graf.

Meie ülewatmine ei ole temale ka mitte kasuline. (Tõsiselt.) Mina olen temast tempusid kuulnud, mis mulle meelehaigust walmistasiwad.

Proua.

(Salaja.) Jumal hoidku, mis see tähendas?

Graf.

Üks naesterahwas meie majas armastab teda ja näitab seda see läbi, et ta liig lahke tema wastu on, teda enese juures püüab pidada ja tema eest hoolt kanda, olgu nalja ehk tõe sõnul, ja sest on wõerad inimesed aru saanud.

Proua.

(Salaja.) Suur Jumal, ära lase mind meelt ära heita. (Waljuste.) Wist Anna?

Graf.

(Raputab pääd.) Palju pahem kui see — üks mehenaene.

Proua.

(Laseb ennast selja najatülje tooli pääle.) See on liig!

Graf.

See hirmutab sind, et ma seda ka tean. (Nikutab olasid.) Mis sinna wõib parata! (Sühike waheaeg.)

Proua.

(Kargab üles.) Jah, see peab muudetud saama.

Graf.

Sinu sõnad waigistawad mind natuke, sest sa tunned seda inimest.

Proua.

(Tasafelt.) Jah, ma tunnen teda.

Graf.

Sa arvad, et ta kõigest ette waatamata on olnud?

Proua.

Selle pääle wõiksin wanduda. Tema saab selle eest tänulik olema, et ta filmad on lahti tehtud. (Salaja.) Sest ma ise olen see.

Graf.

See on mul armas. Sellel proual on üks hää mees.

Proua.

(Härda häälega.) Seda ma tean.

Graf.

Proua ise on palju noorem.

Proua.

Seda ta on.

Graf.

Sellepärast peaks ta seda ettewaatlikum olema, ilm on kuri. Mõttele ometi, kui see jutt ilma kõrwa lähed: niisugune olemine minu majas, minu filmade all, minu tädipojaga!

Proua.

Palun, jäta üks ferd järele. Minu meel lähed segasaks, ma nõrgestan ära.

Graf.

Kõik tuttawad näitaksiwad sõrmega niisuguse naese pääle.

Proua.

(Salaja.) Kui mõistlikult ta mind hukatusest päästab!

Graf.

See lugu on tõeste kena. Kudas wõib see naene oma meest armastada?

Proua.

(Langeb tema wastu rindu.) Dmeti ta armastab teda, ma armastan sind enam kui iialgi enne. Sa kuida saan ma sind tänama, et sa mind nii armsal kombel oled hauast tagasi tõmbanud.

Graf.

Olgu siis kõik andeks antud ja see sinu üksik mure, mis tõutasid. (Salaja.) Mis sündinud, on nii suur, et ma ei mõistagi enam imetseda. Ma arvasin, et baroni proua Lundrit keeldud wiisil armastas, aga nüüd näen ilmaimeks, et see minu oma proua oli. Aga see tohter on üks imemees, üks ilma häätegija. (Waljuste.) Sa ei wõi mõelda, armas Julie, kui rõõmus ma olen, et see juhtumine sinu südant jälle minu wastu lahti teeb ja sind minu sülle tagasi toob.

Proua.

Minu üksik mure peab olema, segamata rõõmuga sinu päiwi õnnelikuks teha, kunni see tuleb, kes iga ühte wiimaks andeks palumata lahutab.

Graf.

(Salaja.) Tohterile olen terve miljon, oma elu wõlga! (Waljuste.) Ja Lunder?

Proua.

Peab ära minema, nii kaugele ja nii pea kui võimalik. Ma palun sind südamest selle pärast.

Graf.

Sinu soowimine on minu käskmine.

Meljas etendus.

Endised. Anna.

Graf.

(Salaja.) Ma ei mõista ütelda, kui rõõmus ma olen. Nõudku tohter, mis ta nõuab, ma annan talle seda ja tõutan seda wandega. (Waljuste Annale.) Ah, armas laps, sa tuled wist ju õhtusöögile kutsuma. Kas on jo nii hilja?

Anna.

On küll, armas isa.

Proua.

(Grafile.) Ma pean weel üks paar sõna baroni prouale ütleva, kes praegu asju sisse pakkida lasseb. (Ara.)

Graf.

Siis saab siin jälle waike ja rahuline elu olema. Üksnes tohtri herra jääb weel seie.

Anna.

Ma olen nii rõõmus ja õnnis ja ei tea isegi mis mul on.

Graf.

Sa oled hää laps. Talweks sõidame ka meie jälle päälinna, aga waata et mitte mõni noormees liig ruttu so käele suud ei anna.

Anna.

Wana inime olete isa, ja teete nalja.

Graf.

Noh, ma loodan ka et see nali oli. Aga minewal aastal räägiti mulle tihti niisugusest loust. Ütle, kes see oli, ehk kas ülepää keegi oli?

Anna.

See on ammu mööda.

Graf.

Koh, siis oli ometigi midagi. Räägi, minu meel on täna koguni lahke. See wõõras tohtri herra on minu proua tema haigusest täieste päästnud. Ütle nüüd, kes see mees poole aasta eest oli?

Anna.

Ei olnud keegi.

Graf.

Ei, ei sinu kohklemine finnitab minu usku.

Anna.

(Õhtades.) Nüüd, ehk millagi. (Waljuste.) Isa, ma ei taha sinu eest midagi warjul pidada. Sina küsitud mind, nii täis isalikku armastust, et see mulle julgust annab, sulle kõige pääle wastata.

Graf.

Seesamma, kes sinu laele suud andis?

Anna.

Tah, isa, seesamma. Aga ma olin temast ja ta hädusest ju enne kuulnud.

Graf.

Aga kus? Nsi lähed järjelt tõelikumaks.

Anna.

Mitmes suurt sugu majas, kus temast palju lugu peeti.

Graf.

Siis on ta suurt sugu mees?

Anna.

Seda üksi mitte, muidu selge kiitus. Aga ma armastan teda kõigest hingest.

Graf.

Ta mis on selle julge inimese nimi?

Anna.

Tema nimi on Veib, üks tark adwokat, aga waese talupoja poeg.

Graf.

Minu armas laps, sa oled seda terwet õhtut mul wastumeelseks teinud. Wiimaks tuleb wälja, et mehest enesest ka mõndagi ei ole. (Salaja.) Oleks praegu Dr. Ilmer alatu talupoja poeg olema, ja sina armastaksid teda, siis ei oleks mitte sõnarääkimistki.

Anna.

(Kindlamalt.) See mees on aumees ja sina küsised mind nii armsaste, kui teda tundma õpid, saad tast palju lugu pidama.

Wiies etendus.

Endised. Leib.

Anna.

(Istub ennast grafi rinna külge.) Isa, ole armuline minu wastu.

Graf.

See ei wõi sündida, minu armas laps, see advokat Leib. —

Leib.

(Ohmatanud.) Mis jääb on, grafi herra?

Graf.

Ei midagi. (Annale.) Ara räägi sest enam; sinu tunnistus on mind kurwastanud, enne pean sinu emaga selle üle rääkima. (Ara.)

Kuues etendus.

Leib. Anna.

Leib.

Mis fiin oli Anna. Sumala pärast, anna seda mulle rutuste teada. (Anna istub paremat kät tooli pääle, Leib hoiab tema mõlemist kätest finni.)

Anna.

Mina olen kõik oma isale tunnistanud.

Leib.

Mis Te ütlesite, mis Te tunnistasite?

Anna.

Et ma Teid, ei, et ma teda armastan.

Leib.

Keda, Anna?

Anna.

Leibi.

Leib.

(Rõõmuga.) Mind? Kui väga tänan sind. (Leib võtab Anna kätest kinni; Toapois pistab pää läbi ukse sisse.)

Leib.

Meid on jälle nähtud, Anna, jälal ukse pääl oli toapois. Tääge waiksiks, nagu enne, kavalus kõigest wõib meid päästa, küll ma ka tema pääle mõtlen.

Anna.

Aga mis peame tegema, armas Leib? Mis saab sündima, kui ta seda isale ütleb?

Leib.

Seda ta saab tõeste tegema. Selle pärast tehke endid magama. Mina olen Teid magnetiseerinud. Pange filmad kinni.

Anna.

Mina kardan väga. Ma jaaksin weel enne ära minna, kui isa tuleb.

Leib.

Seda pahemaks lähewad siis loud. Toapois nägi, et Teie käed minu käes oliwad.

Anna.

(Õhtab.) Muretse hästi minu eest!

Leib.

Müüd jää wait, juba tullakse.

Seitsmes etendus.

Endiseb. Parast kõik. Toapois.

(Teeb ukse lahti.) Mina nägin seda oma kahe filmaga.

Graf.

Seda ma veel ei usu sellest mehest, see ei ole võimalik! Mis see on?

Leib.

(Seisab Anna ees, teeb kärmeste oma endisid wigurid, näitab pahema käega grafile, wait olla ja nikutab õlasid.)

Graf.

(Tasase häälega.) Mis see tähendab, tohtri herra?

Leib.

Grafi herra saavad andeks andma, kui ehk natuke ettevaatamata olin, aga misjugune magnetisöör oleks niisugust kasulikku tundi lasknud mööda minna.

Baron.

(Kes oma prouaga sisse astub.) Waat, see on õpetlik!

Graf.

Aga mis on minu tütriga sündinud?

Leib.

Waadake, tema magab rahuliste.

Baron.

Tälle uus ime!

Leib.

(Grafile.) Kui Teie esite wälja läksite, oli Anna preili nii kohkunud ja rahutu, et ma parajat tundi tundsin tulnud olema, temale abi saata, ja ennast omas kunstis, mis inimeste sugule palju kasu saadab, täiendada. Ettewõtmine läks mul täieste korda, sest Anna preili magab rahuliste.

Toapois.

(Murgast salaja.) Oh ja pagana külje-kont, ta walestab, nagu wabrikuga!

Graf.

(Toapoisile.) Ja sina häbemata loom, et sa mind nii häbitul kombel oled julgenud petta, siis ei wõi ma sinu sõna ial enam uskuda, ega sind jutulegi lasta. (Toapois ära.)

Graf.

(Tohtri juure tagasi tulles.) Ja, minu tütar jäi küll rahutuks.

Baron.

Siin wõib uut tarkust kokku panna, nagu rehaga.

Graf.

Ega see talle ometi kahju tee?

Leib.

Mitte näultki, grafi herra; Teie tütri terwis on mul väga kallis.

Baroni proua.

(Grafi prouale, kes istub ja kellega ta magusaste juttu ajab.)

Ja Anna on tõeste oma isale tunnistanud, et ta Leibi armastab?

Grafi proua.

Sõna sõnalt. Kas oled ehk päälinnas seda meest näinud?

Baroni proua.

Ma näen teda praegugi weel.

Grafi proua.

Kudas see oli?

Baroni proua.

Sääl ta seisab. (Näitab Leibi pääle.)

Baron.

(Tohtrile.) Kas Teil oleks küll wõimalik, teda tulewaid asju näha ja meile ilmutada lasta.

Leib.

See oleks kerge, kui aga grafi herra sellega rahul on.

Graf.

Kui see talle mitte kahjuks ei tule, küll.

Leib.

Selle eest jätan oma elu pandiks.

Graf.

(Prouale.) Mis sa arvad?

Grafi proua.

Selle tohtri kätte võime ka oma südame uskuda.

Baron.

Tohin ma ehk midagi küsida?

Leib.

(Nikutab õlastd.) Parem on, kui üks naesterahwas küsib.

Grafi proua.

Kas ma tohin küsida, tohtri herra?

Leib.

Teie ei wõi aga mitte liig rasket asja küsida, sest ma ei teadnud mitte teda nii rängaste magama panna.

Grafi proua.

(Leibist mööda minnes, salaja.) Teie nimi on Leib.

Leib.

Mis see on?

Grafi proua.

(Salaja.) Nüüd wait, nüüd wait, see filmapilt on tähtjas.

Leib.

(Salaja.) Ma seisan kui lina-harjade otsas.

Grafi proua.

(Küüb Anna käest.) Kas armastad, mu laps?

Anna.

(Wärioseb.) Jah!

Grafi proua.

(Küüb edasi.) Keda sa armastad, armas laps?

Anna.

(Üles ärgates.) Advokat Leibi.

Lunder.

(Kuuleb seda fiske astudes.) Noh, üks nüüd ole su nimi üks ford awalik?

Anna.

(Salale tõustes.) Mina armastan teda. (Astub
Leibi ligemale. Leib hakkab ta ümber kinni.)

Graf.

Kas see on tõsi, wõi tegi seda magnetiwägi?

Graf. Baron.

Siin jääb meie mõistus seisma.

Lunder.

(Leibile.) Mis ametit sa homme pruugid?

Leib.

Pea nüüd ükskord suu sel tõsisel tunnil!

Grafi proua. Baroni proua.

Meie teame ka, et see tõsi on, et selle tohtri herra
õiguse nimi Leib on.

Baron.

Mina olen ka kuulnud, et advokat Leib üks noor,
wäga waimurikas mees peab olema.

Graf.

(Waljuste Leibile.) Teie olete mulle küll ühe tembu
teinud, mis kõik grafid kokku uneski ei oleksiwad
näinud, aga et ma Teie häädust tunnen, Teid armastan,
minu tütar Teid armastab ja mina wandega olen
tõutanud, kõiki Teie soowimisi täita (Astub samm Anna
ja Leibi ligemale.) siis wõtke minu südamelik ja isalik
õnnistus!

Grafi proua.

Wõtke ka minu õnnistus! Teie saate, armas
Leib, meie sugu weel kuulsamaks tegema, minu tütar
armastab Teid südamest.

Leib.

Leiba armastab iga üks. (Wahetekk langeb.)

[$\frac{8}{831} a$]

EESTI RAHVUSRAAMATUKOGU

1 0100 00092711 7